

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

2019 YILI

REVİZE ÇALIŞMA PROGRAMI

Mayıs 2019

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1.GİRİŞ.....	6
2.STRATEJİK TERCİHLER.....	7
3.SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR.....	10
3.1 Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (REKABET SOP).....	10
3.2 Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı (SOSYAL SOP).....	25
3.3 Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP).....	33
4.KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KURUMSAL SOP).....	41
5.YEREL KALKINMA FIRSATLARI.....	50
6.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	53
7.EKLER.....	54

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kalkınma ajansları, bölgesel potansiyeli rekabetçi, katılımcı ve proaktif bir yaklaşımla harekete geçirerek, başta istihdam ve gelir olmak üzere ekonomik ve sosyal göstergelerin iyileştirilmesi, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması için tasarlanan yenilikçi, rekabete dayalı kaynak tahsis mekanizmaları, etkin izleme ve değerlendirme işlevleri ile aynı zamanda ulusal kalkınma planları, bölgesel gelişme planları ve programların uygulama kapasitesini de geliştiren kurumlar olarak ortaya çıkmıştır. Ajanslar, bölgesel stratejik hedef ve öncelikleri dikkate alarak, kamu kurum ve kuruluşlarına, işletmelere ve sivil topluma sağladığı mali ve teknik desteklerle başta girişimciler olmak üzere bütün kesimlerde bir kalkınma bilinci ve ivmesi oluşturabilecek kapasiteye sahip kurumlardır.

Kalkınmanın öncüsü bir kurum olarak faaliyet gösteren Çukurova Kalkınma Ajansı da, “yerelde kalkınmanın sağlanmasında ve sürdürülebilir kılınmasında lider ve etkin olmak” vizyonu ile görev yapmakta, farklı alanlarda yürüttüğü faaliyetler ile oniki yıldır bölgesel kalkınma sürecine önemli katkılar sağlamaktadır. Hazırlamış olduğu iki bölge planı, belirli dönemlerde yayınladığı araştırma ve analiz raporları, gerçekleştirdiği yatırım destek faaliyetleri ve yürüttüğü mali destek programları ile Adana ve Mersin illerini kapsayan TR62 Bölgesi’nin sosyo–ekonomik gelişmesini amaç edinen Çukurova Kalkınma Ajansı, bölgenin kalkınma sürecinin hızlandırılması ve bölge için kritik öneme sahip proje ve faaliyetlerin hayata geçirilmesi amacıyla bölge aktörlerine rehberlik etmiş ve bugüne kadar önemli mali ve teknik destekler sağlamış bulunmaktadır.

2018 yılında Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı, Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı, Turizmin Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı ve Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı olmak üzere 4 ana başlıkta açılan mali destek programlarına toplamda 24 milyon TL bütçe tahsis edilmiş ve 360 proje başvurusu alınmıştır. Destek almaya hak kazanan 52 proje başvuru sahibi ile sözleşme imzalama süreci Ağustos ayından beri devam etmektedir. 2018 yılı Mali Destek Programları kapsamında bugüne kadar sözleşme imzalanma süreci tamamlanarak uygulamaya geçen 49 projeye finansman desteğinin sağlanması ve yararlanıcıların eş finansmanı ile birlikte bölgede yaklaşık 42 milyon TL kaynağın harekete geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu 4 programla birlikte Çukurova Kalkınma Ajansı kuruluşundan bugüne 27 mali destek programı ile 3599 proje başvurusu almış ve Çukurova bölgesinin kalkınması için 247 milyon TL kaynak tahsis etmiş olmaktadır. Uygulamaya geçen 49 başarılı proje ile birlikte Ajansın yaklaşık 10 yılda desteklemiş olacağı toplam proje sayısı 766 olacaktır.

Ajansın araştırma, planlama, fizibilite çalışmalarını desteklediği bir diğer mekanizma olan Doğrudan Faaliyet Destekleri ile bugüne kadar 154 doğrudan faaliyet başvurusu alınmış, bunlardan 55 tanesi desteklenmeye hak kazanmış, yaklaşık 3,6 milyon TL kaynak sözleşmeye bağlanmıştır. 2018 yılı itibariyle, doğrudan faaliyet destekleri yerini fizibilite desteğine bırakmıştır. Fizibilite desteği kapsamında bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilmesi öngörülmektedir.

Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla yürütülmeye başlanan Teknik Destek Programları kapsamında 2015 yılından itibaren 300'e yakın teknik destek başvurusu alınmış ve 162 kuruma 1,6 milyon TL eğitim-danışmanlık desteği sağlanmıştır.

Verilen tüm bu mali destekler ile ilgili takip edilen performans göstergelerinden tespit edildiği üzere 2008 ile 2018 yılları arasında desteklenen ve tamamlanmış olan projeler sayesinde destek alan işletmelerde yaklaşık 4000 kişiye istihdam sağlanmıştır. Ajans desteği alan işletmeler, ortalama yüzde 25 gelir, yüzde 22 istihdam, yüzde 15 pazar payı, yüzde 17 ihracat ve yüzde 60 kapasite artışı gerçekleştirmiştir. Diğer yandan, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarımız önemli oranda proje hazırlama ve uygulama kapasitesi kazanmışlardır.

Ulusal planlar ile uyumlu biçimde ve Bölge Planı öncelikleri dikkate alınarak hazırlanan Çalışma Programı kapsamında 2019 yılı içinde gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin belirlenmesinde 2018 yılında uygulamaya geçen "Sonuç Odaklı Programlama" yaklaşımı belirleyici olmuştur. Türkiye genelinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren 26 kalkınma ajansı, kendi bölgelerinde bölgesel kalkınmayı hızlandırmak, daha etkin müdahale araçları tasarlayarak sistematik hale getirmek için sonuç odaklı programlama yaklaşımına geçmiş bulunmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansımız da, geçmiş yıllarda faaliyet bazlı ve yıllık olarak hazırladığı çalışma programı yerine, bölgenin sosyal, kültürel ve ekonomik gerekliliklerini göz önünde bulundurarak Çukurova Bölge Planı ile uyumlu olacak şekilde Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımı ile hedef odaklı biçimde 2019 yılı faaliyetlerini ve destek alanlarını belirlemiştir.

Çukurova Kalkınma Ajansının, yerel paydaşlarla birlikte, bir ve üç yıllık periyodu kapsayacak şekilde kısa ve orta vadeli hazırladığı programlar çerçevesinde, bölge için kalkınma gündemi oluşturulması, öncelikli hedeflerin belirlenmesi ve gerçekleştirilecek bir dizi program, proje ve faaliyetlerle kalkınma sürecine hız kazandırılması amaçlanmaktadır. Programlar oluşturulurken ilk adım, Çukurova Bölge Planı ve sektörel stratejiler ile uyumlu stratejik tercihlerin belirlenmesi olmuştur. Kısa ve orta vadede odaklanılması öngörülen stratejik tercihlerde, Ajans ile birlikte bölgedeki temel paydaşların da desteği alınmış ve dahası paydaş kurumların, beşeri, mali ve teknik kapasiteleri faaliyetlerin belirlenmesinde etkili olmuştur. Sonuç odaklı programlama kapsamında stratejik olarak belirlenmiş bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşmak için hazırlanan kısa ve orta vadeli programlar, Çukurova Bölgesi'nde belirlenen sektörel, tematik ya da mekânsal önceliklere yönelik alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri kapsayacak ve nihayetinde ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olacak şekilde kurgulanmıştır.

2019 yılında uygulama süreci devam edecek olan 4 sonuç odaklı program:

1. Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı,
2. Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı,
3. Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı,
4. Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programıdır.

Bu dört sonuç odaklı programın dışında, programlar kapsamında öngörülmeyen proje ve faaliyetler, gerekçeleri ve performans göstergeleri açıkça ortaya konulması kaydıyla Çalışma Programında “Yerel Kalkınma Fırsatları” başlığı altında yer almaktadır. Bu başlık altında yer alan proje ve faaliyetlerin bütçesi yılı gider bütçesinin en fazla yüzde 20’si olabilmektedir. Çalışma Programında Ajansın sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları altında yürüteceği proje ve faaliyetler için belirlenen performans göstergelerinin tamamı her programın içindeki izleme ve değerlendirme bölümünde ve ayrıca konsolide olarak Ek-1 tablosunda yer almaktadır.

Oniki yıldır sürdürmekte olduğu çalışmalarla Çukurova Bölgesinin ekonomik ve sosyal kalkınmasında etkin bir rol üstlenen Çukurova Kalkınma Ajansı, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da faaliyet ve desteklerini, yeni geliştirilen sonuç odaklı programlama yaklaşımı çerçevesinde yenilikçi bir yaklaşımla çeşitlendirerek ve giderek artan bir ivmeyle sürdürecektir.

1. GİRİŞ

Çukurova Kalkınma Ajansı, kurulduğu 2006 yılından bugüne kadar kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, yerel dinamikleri harekete geçirerek kaynakları etkin ve yerinde kullanmak, bölgenin potansiyelini yatırımcılara tanıtmak, ulusal kalkınma planı ile bölge planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek ve rekabet gücünü artırmak hedefleri doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ajansın sürdürmekte olduğu faaliyetlere yön veren ana doküman olan 2014–2023 Çukurova Bölge Planı, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 100. yılı hedefleri, Onuncu ve Onbirinci Kalkınma Planları ve Öncelikli Dönüşüm Programları ile Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi çerçevesinde, yerel paydaşların aktif katılımlarıyla, tüm kesimlerin görüş ve önerileri göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan plan ve programlar kapsamında belirlenen öncelik ve hedefler doğrultusunda; 2008 yılından başlayarak yaklaşık 10 yıldır mali destek programları yürütülmektedir. Yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri kapsamında; yatırım teşvik uygulamaları gerçekleştirilmiş, bölgenin yatırım olanaklarının tanıtımına yönelik materyaller oluşturulmuş, ulusal ve uluslararası fuar ve organizasyonlarda bölgenin tanıtımı gerçekleştirilmiş, yerli ve yabancı yatırımcılara yatırım süreçlerinin takibinde destek ve danışmanlık hizmeti sağlanmıştır. Ayrıca bölgedeki öncelikli konular doğrultusunda ekonomik ve sosyal araştırma ve analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

2019 Yılı Çalışma Programı, Kalkınma Planları, BGUS ve Çukurova Bölge Planı gibi ulusal ve bölgesel referans niteliğindeki dokümanların ana eksen ve önceliklerini esas alarak hazırlanmıştır. 2019 yılı Çalışma Programının içerisinde 2018 yılında uygulamaya konulan sonuç odaklı programlama yaklaşımı ile yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan mali destek programları, teknik destek programı, fizibilite destekleri ve güdümlü proje destek programlarının içeriği ile Ajans’ın planlama, programlama, araştırma, yatırım destek ve tanıtım, izleme ve değerlendirme ve destek hizmetleri faaliyetlerine yönelik bilgiler kapsamlı bir şekilde ortaya konulmaktadır.

2. STRATEJİK TERCİHLER

Ülkemizin dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girerek 500 milyar dolar ihracat yapması ve kişi başına 25.000 dolar gelir elde etmesi gibi önemli 2023 yılı hedeflerine erişebilmesi ve orta gelir tuzağı riskinden kurtulabilmesi için, rekabet gücünün artırılmasının sağlanarak, yüksek teknoloji üretim, katma değer ve verimlilik artışı temelinde yapılması gereken güçlü sanayi ve milli teknoloji hamlelerine ihtiyacı vardır.

Verimliliğin motor gücü olan Ar-Ge ve yenilik konusunda atağa geçmek, bu çerçevede Türkiye için önümüzdeki dönemin en stratejik hareket noktalarından biri olacaktır. Nitekim Ar-Ge, inovasyon ve büyüme arasındaki güçlü nedensellik ilişkisi, ekonomi teorisinde vurgulandığı gibi, bugün yüksek gelirli ekonomi statüsü edinmiş ülkeler bazında da açıkça gözlenmektedir. Bu nedenle, küresel rekabetin arttığı mevcut ortamda, rekabet gücü kazanmak için Ar-Ge ve ileri teknolojiye dayalı üretime geçilmesi sürdürülebilir büyüme için zorunlu hale gelmiştir. Bu noktada, içsel büyüme modellerinin de altını çizdiği üzere, temeli araştırma ve geliştirmeye bağlı verimlilik artışlarının ve dolayısıyla ekonomik büyümenin gerçekleşmesi konusunda, kaynakları yönlendiren devlet politikaları kritik önem arz etmektedir.

2014-2023 Çukurova Bölge Planında bu düşünceler ışığında belirlenen “Uluslararası Çekim Merkezi ve Üretim Üssü Olmak” stratejik amacı altında, Çukurova bölgesinde imalat sanayinde rekabet gücünün artırılması, tarımdan elde edilen katma değerın yükseltilmesi ve bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi ve girişimcilik ortamının iyileştirilmesi öncelikleri ortaya konulmuştur. Buradan hareketle, 2018 yılında olduğu gibi 2019 Yılı Çalışma Programının stratejik öncelik alanlarından ilkinin, bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet gücünün artırılması ve özellikle tarım ve imalat sanayi üretiminden elde ettiği katma değerin yükseltilmesi oluşturmaktadır. Bu ana öncelik alanında, bölgenin yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesini hedefleyen “Akıllı Uzmanlaşma” yaklaşımı kritik öneme sahiptir.

Akıllı uzmanlaşma, kavram olarak, uluslararası pazarlarda rekabet potansiyeli olan ve diğer bölgeler üzerinde rekabet avantajı taşıyan yeni faaliyetleri yaratabilecek bir grup sektörün/teknolojinin bölgesel düzeyde önceliklendirilmesidir. Ülkenin diğer verimli varlıkları arasında tümleyicilik ilişkisi kurarak,

gelecekte yerel kapasiteler ve bölgesel göreceli/mukayeseli üstünlük sağlayabilecek yatırımları özendirmek, ülke ve bölgeler için son dönemde daha vadedici bir strateji olarak görünmektedir. Akıllı uzmanlaşma, esasen, bir ülke veya bölgenin bilim ve teknoloji adına en iyi neleri yapabileceğini ortaya çıkartacak bir 'girişimci keşif süreci' önermektedir. Bununla bir bölgenin gelişmeyi umut ettiği araştırma ve yenilik alanlarını keşfedeceği bir öğrenme süreci kastedilmektedir. Bu öğrenme sürecinde girişimci aktörler gelecekte uzmanlaşılacak alanların keşfedilmesinde öncü bir rol oynamaktadırlar. Ayrıca, yerel becerilerin, malzemelerin, çevre durumunun ve pazara giriş koşullarının uyarlanması için gereken bilgilerin, yararlanılacak paylaşılan açık bilgi olmaması olasılığı nedeniyle, yerel bilginin toparlanması ve sosyal sermaye varlıklarının oluşturulması da gerekmektedir.

2019 Yılı Çalışma Programının birinci stratejik önceliği kapsamında, Adana ve Mersin Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi (Rekabet İçin Strateji-RİS) ve Eylem Planı çalışmalarının tamamlanarak Planın uygulamaya geçmesi ile, rekabet avantajı bulunan sektörlerde yenilikçilik yaklaşımı çerçevesinde elde edilen katma değer artırılması, orta ve yüksek teknoloji üretim toplam içindeki payının yükseltilmesi, Ar-Ge, inovasyon, tasarım, pazarlama ve markalaşma gibi alanlarda sektörel gelişmelerin kaydedilmesi, yeni anahtar teknoloji, yöntem ve yaklaşımların değer zincirleri çerçevesinde ortaya konulması ve yenilik ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Diğer yandan, rekabet gücü ile bölgenin potansiyeli ve kaynakları ile yatırım iklimi ve bunun tanıtımı birbiriyle oldukça ilişkili kavramlar olarak görülmektedir. Bu çerçevede, bölgenin dış ekonomik coğrafyasıyla ilişkilerini geliştirmek, bölgenin yurtiçi ve yurtdışındaki pazarlarda tanınırlığını güçlendirmek, ulusal ve uluslararası işbirlikleri vesilesiyle bölgenin ihracat ve iş yapma kapasitesini artırmak, yereldeki paydaşlarla ilişkileri kuvvetlendirerek bölgenin iktisadi ihtiyaçlarını tespit etmek ve yatırım önerileri geliştirmek gibi hedefler, "Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması" stratejik önceliği çerçevesinde 2019 Yılı Çalışma Programı'nın diğer temel faaliyet alanları arasında sayılabilir.

Ajans 2019 yılında bölgesel rekabet gücünün artırılması alanında yapılacak çalışmalarla birlikte, sosyal uyum sorunlarının çözümü ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi önceliği doğrultusunda 2018 yılında başlamış olduğu çalışmaları sürdürecektir. Bu çalışmaların temel dayanağını da 2014-2023 Çukurova Bölge Planı'nda ortaya konulan "Sosyal Uyum Sorunlarını Çözmek" stratejik amacı oluşturmaktadır. Bu stratejik amaç altında ifade edilen göçle gelen nüfusun sosyal ve mekânsal bütünleşmesini sağlamak, sosyal içermeye yönelik politikaları etkinleştirmek, yaygınlaştırmak ve sosyal sermayeyi geliştirmek önceliklerinin tamamı 2019 Yılı Çalışma Programı ikinci stratejik alanı olan

“Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması” kapsamında yer almaktadır.

2014–2023 Çukurova Bölge Planı’nın “Sosyal Uyum Güçlendirmek” Stratejik Amacı doğrultusunda gerçekleştirilen ve 2018 yılında tamamlanmış olan Çukurova Bölgesi Mahalle Bazlı Sosyal Analiz çalışmasıyla birlikte, sosyal altyapı eksiklikleri tespit edilmiş, toplumsal hayata katılım düzeyi ve kalitesi kırılgan gruplar öncelikli olmak üzere belirlenmiş, bölgenin sosyo–ekonomik ve mekânsal bütünleşmesine katkı sağlayacak çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Sosyal analiz çalışmasında ortaya çıkan mahalle bazlı sosyal sorun alanları “Sosyal İnovasyon/Sosyal Girişimcilik” çalışması için de önemli bir hareket noktası olmaktadır. Bölgenin önemli sosyal uyum sorunlarından hareketle, bu sorunların çözümüne yönelik yenilikçi çözümler üretmeyi hedefleyen bu çalışma çerçevesinde her iki ilde çalıştaylar düzenlenmesi, akademisyenlerin, kamu kurumları ve STK temsilcilerinin geniş katılımıyla ulusal ölçekte bir fikir atölyesi etkinliğinin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

2019 Yılı Çalışma Programının üçüncü stratejik önceliği, bölgede turizmin geliştirilmesidir. Bu alan da yine 2014-2023 Çukurova Bölge Planı’nda “Uluslararası Çekim Merkezi ve Üretim Üssü Olmak” stratejik amacı altında yer alan bölgenin turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi önceliği ile örtüşmektedir. Ajansımız son yıllarda turizm alanında yerel paydaşlarla işbirliği içerisinde pek çok faaliyet içerisinde yer almaktadır. Bu stratejik alan ile, farklı kurumlarca yürütülen turizm proje ve faaliyetlerinin ortak bir bölgesel stratejinin parçası olarak ele alınması ve turizm alanında elde edilen katma değer artırılması, turizm hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin etkin biçimde sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Çukurova Kalkınma Ajansının yukarıda ifade edilen üç stratejik alanda belirlemiş olduğu sonuç odaklı programları belirlenen çerçevede yürütebilmesi için kurumsal ve beşeri kapasitesini de geliştirmesi ve sürdürülebilir biçimde yönetmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan faaliyetler de Kurumsal Dönüşüm stratejik önceliği altında yer almaktadır. Kurumsal dönüşüm başlığı altında Ajansın idari ve mali iş ve faaliyetleri yanı sıra kapasite geliştirme faaliyetleri, kurumsal fiziki ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik faaliyetler, tanıtım faaliyetleri, uluslararası örgütlerle ilişkili faaliyetler ve mevzuattan kaynaklanan görev ve sorumluluklar çerçevesindeki rutin faaliyetler bulunmaktadır.

Son olarak, dört başlıkta belirlenen sonuç odaklı programlara girmeyen alt program, proje ve faaliyetler ise yerel kalkınma fırsatları başlığı altında yer almaktadır. Burada önemli bir husus olarak, yerel

kalkınma fırsatları altında yıl içerisinde yer verilecek olan alt program, proje ve faaliyetlerin de stratejik tercihlerle olan uyum ve ilişkisi göz önüne alınacaktır.

3. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

3.1 Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (REKABET SOP)

a. Amaç

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının genel amacı, bölgede rekabetçi sektörler başta olmak üzere küçük ve orta ölçekli işletmelerin teknoloji ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek katma değeri yüksek ürün geliştirebilmelerinin sağlanması, sürdürülebilir kurumsal araştırma ve teknoloji geliştirme kültürlerine sahip olarak, ulusal ve küresel değer zincirlerinin parçası haline gelebilmeleridir. Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının özel amaçları ise:

- 1.Akıllı ihtisaslaşma kapsamında yenilikçiliğe dayalı üretim modelini benimseyen işletme sayısının artırılması,
- 2.İşletmelerin uluslararasılaşmasının sağlanması ve bölgedeki toplam ihracat miktarı ile ihracat yapan firma sayısının yükseltilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının çıkış noktasını Onuncu Kalkınma Planı ile 2014-2023 Çukurova Bölge Planı'nın hedef ve öncelikleri ile Adana ve Mersin RiS (Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Araştırma ve Yenilik Stratejisi) projesi oluşturmaktadır. Onuncu Kalkınma Planı'nda üretimde yapısal dönüşüme ve refah artışına yönelik hedef ve politikalar ele alınarak giderek artan küresel rekabet ortamında değişmekte olan rekabet anlayışına uyum sağlayabilmek adına üretimde yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun bir yapının önemi vurgulanmıştır. Bu sebeple, bilim ve teknolojinin ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürülmesi sebebiyle Ar-Ge faaliyetleri için mali ve beşeri kaynakların artırılması önemli bir role sahip olmuştur.

Çukurova Bölge Planı bölgenin uluslararası üretim ve çekim merkezi olma hedefi doğrultusunda imalat sanayinde rekabet gücünün artırılmasını amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Plan döneminde bölgede “düşük teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçişin sağlanması” ve “orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması” hedeflenmektedir. Plan ayrıca bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi için “teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi” hedeflemektedir. Çukurova Bölge Planı’nda bölge ekonomisinin güç kazanması için bölgesel yenilik kapasitesinin artırılması, teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi yanında girişimcilik ortamının geliştirilerek yenilikçi girişimciliğin geliştirilmesi gerektiğine de yer verilmiştir.

Bu çerçevede Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedefi, Çukurova bölgesinde faaliyet gösteren küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin yüksek katma değerli ve yenilikçi üretim yapısının geliştirilerek bölgenin toplam rekabet gücünün artırılmasıdır. Programın geliştirilmesi sürecinde Adana ve Mersin RİS-Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Araştırma ve Yenilik Stratejisi çalışması sektörel analiz sonuçları önemli katkı sağlamıştır. Bölgesel Araştırma ve Yenilik Stratejisi çalışması kapsamında 3 yıldız ve Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler (RCA) Analizi gibi analizler kullanılmıştır. SGK 2015 yılı istihdam verileri ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2015 yılı net satış verileri ile yapılan 3 yıldız analizi ve TÜİK ihracat verileri ile yapılan Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler (RCA) Analizi sonuçlarının birlikte değerlendirilmesi sonunda bölgenin ekonomik hayatında belirleyici olan genel sektörel yapı ortaya konulmuştur.

Bu kapsamda sektörler, bölgede rekabetçiliği ile öne çıkan veya potansiyel arz eden olmak üzere iki ana grupta ele alınabilir. Bir yanda, Ar-Ge ve inovasyon açısından önde olan, ihracat kapasitesi yüksek sektörlerin oluşturduğu “rekabetçi sektörler” varken, diğer yanda bölgenin uzmanlaşma gösterdiği, gelişime açık, ancak üretim, istihdam ve ihracat gibi verilerle değerlendirildiğinde ilk gruptaki kadar rekabetçi görünmeyen “bölgede öne çıkan” sektörler bulunmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
--------------------	------------------------------	--------------	-------	-------------------

Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planı Tanıtım Toplantısı	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları kapsamında bölgesel düzeyde düzenlenen toplantılar	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	10	Katılım Listeleri, Toplantı Tutanakları
Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında Düzenlenen İşbirliği ve Koordinasyon toplantıları	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	5	Toplantı Tutanakları
Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmasına Aktif Katılım Sağlayan Firmalar	Kapasite Geliştirme	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Kapasite Geliştirme	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Ortamının İyileştirilmesi kapsamında potansiyel yatırım alanlarına yönelik ön fizibilite, fizibilite ve araştırma çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlara iştirak eden firmalar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	60	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, ticari işbirliği programı	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
2019 Yılında Başlatılan Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan GÜDÜMLÜ Projeler	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan CMDP Projesi	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2	Hedef Ülkelere İhracat Miktarındaki Artış Oranı	%	20	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
2	Hedef Ülkelere İlk Kez İhracat Yapan Firmalar	Adet	10	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
1	Hedef Sektörlerde Ürün İnovasyonuna Yönelik Proje Sunan ve Uygulayan İşletmeler	Adet	5	Mali Destek Programları Değerlendirme Raporu
1	Hedef Sektörlerde Kümelenme Girişimi/Küme Sayısı	Adet	2	Oda Kayıtları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı ile Sektörel Strateji ve Eylem Planları Çalışmaları:

Çukurova Kalkınma Ajansı koordinatörlüğünde bölgenin yenilikçilik kapasitesinin güçlendirilmesi için başlatılan Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi (RİS-Rekabet için Strateji) çalışması, Valilikler, Büyükşehir Belediyeleri, Sanayi ve Ticaret Odaları, Adana Ticaret Borsası, Çukurova Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ve Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi işbirliğinde yürütülmektedir. Proje ile Çukurova Bölge Planı doğrultusunda, her iki il için rekabet gücü yüksek öncelikli sektör ve kümelerin belirlenmesi, bölgesel kalkınmada inovasyonu temel alan bir strateji ve eylem planının oluşturulması, ardından kurulacak olan sektörel işbirliği platformları ile sektörel eylem planlarının hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Proje çerçevesinde akıllı uzmanlaşma yaklaşımıyla belirlenecek olan sektörel ve tematik alanlardaki inovasyon temelli strateji ve eylemlerin bölgedeki ilgili tüm paydaşların işbirliğiyle hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında Adana'nın rekabet gücü yüksek olan sektörlerinin belirlenmesi için istihdam, ihracat ve net satış verileri ile Shift Share Analizi, 3 Yıldız Analizi, Yoğunlaşma Katsayısı (LQ), Karşılaştırmalı Üstünlükler Analizi (RCA) yapılmıştır. Tüm analiz sonuçları ve ulusal planlarda yer alan stratejik sektörler çapraz sorgulanarak her iki il için sektörel önceliklendirme yapılması adına çalışmaların birinci basamağı tamamlanmıştır. Elde edilen sonuçlar Proje Yürütme Kurulu ve Danışma Kurulu üyeleri ile paylaşılarak görüş ve öneriler alınmıştır. Proje çerçevesinde alınan danışmanlık hizmeti ile eğitimler gerçekleştirilmiştir. Projede bölgesel düzeyde bir çerçeve strateji belgesi 2018 yılı sonunda tamamlanmıştır. Akıllı uzmanlaşma çerçeve stratejisi kapsamında bölgede rekabetçi olarak görülen üç sektörde Değer Zinciri Analizi, Elmas Analizi, Beş Güç Analizi, Hedef Pazar Analizi gibi teknikler

kullanılarak detaylı sektörel analizler gerçekleştirilecektir. Analiz sonuçlarına dayanılarak üç sektörel strateji belgesi ve eylem planının tamamlanması hedeflenmektedir. Ayrıca Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı çalışmasının tanıtımı çerçevesinde bölgede bir “Bölgesel Kalkınma ve Yenilik Konferansı”nın organize edilmesi de planlanmaktadır.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Ar-Ge ve İnovasyon, Yüksek Teknolojili Üretim ve Rekabet Konularında Bölgesel İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları:

Yerel kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde inovasyon haftası, tasarım günleri, Anahtar Etkinleştirici Teknolojiler (KETs) in kullanımı, Endüstri 4.0, yenilikçi girişimcilik ve dijitalleşme odaklı etkinlikler düzenlenecektir. Ayrıca, sektörel değer zincirlerini geliştirme (upgrading) ve sektörel kümelenme çalışmaları bölgedeki sanayi ve ticaret odaları ve ihracatçı birlikleri işbirliğinde gerçekleştirilecektir.

Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla İşbirliği Çalışmaları:

Çukurova Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde Avrupa Komisyonu Akıllı İhtisaslaşma Platformu üyeliği gerçekleştirilecek ve bu Platform üyeliği ile inovasyon konusunda uluslararası “network” ve işbirliklerinin geliştirilmesi çalışmaları başlatılacaktır.

Diğer yandan, Ajans’ın ve bölgenin ulusal ve uluslararası kurumlarla iş yapma kültürünü güçlendirmek amacıyla TYDTA, WAIPA, EURADA, TİM, DEİK, diğer kalkınma ajansları ve bölgesel kalkınma alanında çalışan diğer kurumlarla işbirlikleri geliştirilmesine devam edilecektir.

iii. Kapasite Geliştirme

Akıllı İhtisaslaşma Konusunda Kapasite Geliştirme Çalışmaları:

Çukurova Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde işletme düzeyinde danışmanlık, mentörlük ve eğitim çalışmaları düzenlenecek ve firma düzeyinde değer zinciri geliştirilmesi (upgrading) için pilot atölye çalışmaları organize edilecektir. Bölgenin araştırma ve yenilik ekosisteminin geliştirilmesi için akıllı ihtisaslaşma, Endüstri 4.0 ve değer zinciri alanlarında yerel etkinlikler düzenlenecek, bu konularda diğer kalkınma ajansları ile işbirliğinde kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir. Ayrıca, alt sektör/ürün düzeyinde hedef pazar analizleri ile pazara giriş stratejilerinin oluşturulması için çalışmalar yapılacaktır.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmaları:

Çukurova Kalkınma Ajansı, Çukurova bölgesinde girişimciliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerini “ekosistem geliştirme” odaklı olarak sürdürecektir. Bu kapsamda, 2019 yılının ilk çeyreğinde bölgenin girişimcilik ekosistemini bir araya getirmek ve mevcut durumu analiz etmek üzere Adana ve Mersin Girişimcilik Ekosistemi Çalıştayı düzenlenecektir. Bu çalıştayla bölgede girişimcilik alanında faaliyet gösteren tüm aktörler ve faaliyetler tespit edilecektir. Çalıştay sonunda bu aktörlerin birbirleri ile iletişimi ve uyum içinde çalışmalarını sağlamak üzere Ajansın bu ekosistemdeki rolü de netleştirilecektir. Bu süreçte girişimcilik ekosistemi konusunda tecrübeli kalkınma ajansları ve diğer kurumlar ile bilgi alışverişi sağlanacaktır.

2019 yılının 2. ve 3. çeyreklerinde Adana ve Mersin’de gerçekleştirilecek toplantı ve saha çalışmaları ile bölgenin 3 yıllık girişimcilik stratejisinin belirlendiği “Çukurova Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı” oluşturulacaktır. Bu strateji belgesi ulusal planlarla uyumlu olacak şekilde, bölgenin tüm ilgili aktörlerinin katılımı ile şekillenecektir. 2019 yılının son çeyreğinde bölgemizdeki girişimciliği teşvik etmek ve başarılı girişimcileri tespit etmek amacıyla ulusal ve bölgesel organizasyonlarla ortaklık içerisinde bir yarışma düzenlenecektir. Yarışma ile girişimcilerimizi ulusal ve uluslararası pazarlara tanıtmada katkıda bulunulacaktır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Yatırım Promosyonu Faaliyetleri:

2017 yılında Ajansımız tarafından yatırım destek ve tanıtım konusunda rehberlik edecek bir strateji dokümanının oluşturulması, kent genelinde işbirliği, etkileşim ve koordinasyonun sağlanması, temel ihtiyaç ve sorun alanlarının tespit edilmesi, kısa ve orta vadeli hedeflerin belirlenmesi amacıyla “İl Bazlı Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejileri” hazırlanmıştır. Üç seneyi kapsayan strateji döneminin her yılı için ayrı ayrı eylem planlarının oluşturulması beklenmekte olup, planların takibi, bilgi talepleri ve toplantılar düzenli olarak yapılmaktadır. “2018 yılı Eylem Planı” Ajans Yatırım Destek Ofisleri aracılığıyla 2018 yılı içinde oluşturulmuş ve takibi düzenli olarak yapılmıştır. Süreç benzer biçimde 2019 yılı için de uygulanacaktır.

Bölgenin yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırım promosyonu amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlere 2019 yılında da devam edilecektir. Bölgeye gelen yatırımcıların bilgilendirilmesi ya da ulusal/uluslararası organizasyonlarda bölgenin yatırım ikliminin etkin bir şekilde tanıtılması amacıyla “Sektörel Yatırım Bilgilendirme Dokümanları” hazırlanacaktır. Bölgenin genel ekonomik yapısını, yatırım avantajlarını, bölgede devam eden makro yatırımların durumunu anlatan; ayrıca bölgede öne

ıkan gıda, tekstil, kimya, lojistik, yaşı meyve sebze, bakliyat, metalik olmayan mineral ürünler, ağı ve orman ürünleri ve turizm gibi sektörlerle ilgili bilgilerin ve yatırım fırsatlarının yer aldığı yazılı ve görsel materyaller oluşturulacaktır.

Bununla birlikte; Ajans koordinasyonunda yürütülen Çukurova Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi ve Eylem Planı alışması kapsamında değer zinciri yaklaşımıyla bölgede ne çıkan alt sektörlerin ve iş kollarının rekabetiliklerinin artırılması hedeflenmektedir. Bu alışma kapsamında değer zincirinde ihtiyaç duyulan, niş ve katma değerli yeni yatırımlar alanları tespit edilecek; bu alanlara yönelik ön fizibilite, fizibilite ve araştırmalar yaptırılacaktır. Oluşturulan tüm dokümanların, Ajansın “Investin” siteleri üzerinden yatırımcının bilgisine sunulması ve bu sitelerin sürekli güncel tutulması sağlanacaktır.

Bölgede yatırım yapma fikri olan firmalar için ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar organize edilecek ve yatırımcıların ihtiyaçlarına göre saha ziyaretleri düzenlenecektir. Yatırımcının bilgilendirilmesi, yatırıma uygun arazilerin tespiti, potansiyel yatırımcı ve yararlanıcılara devlet desteklerinin ve yatırım süreçlerinin anlatılması, ilgili iş ve işlemlerde destek sağlanması gibi konularda Ajans tarafından sunulan danışmanlık hizmetlerine devam edilecektir. Bu faaliyetlerin önemli bölümü Ajans yatırım destek ofisleri koordinasyonunda 2018 yılında kurulan ve faaliyete geçen tek durak ofisleri aracılığıyla yürütülecektir. 2019 yılında tek durak ofislerin tanıtım ve farkındalık yaratma faaliyetleri sürdürülecektir. Ayrıca tek durak ofislerinde görev yapan kamu kurumları temsilcilerinin kapasitesinin geliştirilmesi için eğitim organizasyonları da düzenlenecektir.

Uluslararasılaşma ve Ağı Oluşturma Faaliyetleri:

Bölgenin dış ekonomik coğrafyasıyla ilişkilerini geliştirmek, bölgenin yurtiçi ve yurtdışındaki pazarlarda tanınırlığını güçlendirmek, ulusal ve uluslararası işbirlikleri vesilesiyle bölgenin ihracat ve iş yapma kapasitesini artırmak, yereldeki paydaşlarla ilişkileri kuvvetlendirerek bölgenin iktisadi ihtiyaçlarını tespit etmek ve yatırım nerileri geliştirmek gibi hedefler doğrultusunda Ajans bundan önceki senelerde olduğu gibi 2019 yılında da “Uluslararasılaşma ve Ağı Oluşturma” faaliyetlerine ağırlık verecektir.

ukurova Kalkınma Ajansı 2019 yılında B2B, alışma ziyareti ve alım heyetleri gibi organizasyonlar düzenleyerek bölgenin iş imknlarını tanıtmaya, bölge iş insanlarının uluslararası bağlantılar kurmasına katkı sağlayarak iş yapma ve ihracat kapasitelerini artırmaya yönelik çalışmalara devam edecektir. Bunlar içinde Türk- Arap Ekonomi Zirvesi, Türk- Yemen İş Forumu, MENA lkeleri Yaşı Meyve Sebze

Ticari İşbirliği Programı ile Uzakdoğu Ülkeleri Yaş Meyve Sebze Ticari İşbirliği Programı düzenlenmesi planlanan etkinlikler arasında sayılabilir.

Yine bölgemizde faaliyet gösteren fahri konsoloslar ziyaret edilerek ajansın faaliyetleri anlatılacak; ilgili ülkelerle yatırım ve ekonomik işbirlikleri konusunda ne gibi çalışmalar yürütülebilir bunlar hakkında istişarelerde bulunulacak; bu ülkelerdeki kurumlarla bağlantılar güçlendirilmeye çalışılacaktır. Görüşmeler neticesinde ortaya çıkan raporlar “Invest In” sitesinde yayınlanarak bölgenin bilgisine sunulacaktır.

Bunların dışında; 2018 yılında başlanmış olan “Ekonomi İstişare Görüşmeleri” sürdürülecektir. Ticaret ve sanayi odaları, OSB’ler, serbest bölgeler, liman, ihracatçı birlikleri, ilgili kamu kurumları ve iş insanları dernekleriyle illerin ekonomik durumu, temel ihtiyaçları, kamu ve özel yatırım ihtiyaçları, ajanstan beklentiler, ortak yürütülebilecek çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunulacaktır. Ajans’ın destekleri ve çalışmaları anlatılarak, Ajansın bölgedeki tanınırlığı ve farklı kurumlarla işbirliği kurma kapasitesi artırılacaktır.

Bölge Planı’nda yer alan öncelikli sektörlerde bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak, firmaların iş yapabilme kapasitesini ve ihracat miktarlarını artırmak amacıyla sektör temsilcileriyle iş birliği içerisinde farklı sektörel ve tematik fuarlara standlı ve standsız katılım sağlanması amaçlanmaktadır. Bölge için önem arz eden sektörlerde ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri ve sektör temsilcileriyle işbirlikleri kurarak çalışma ziyaretleri ve B2B organizasyonları gerçekleştirilecektir. Katılım sağlanacak ulusal ve uluslararası etkinlik ve fuarların belirlenmesinde bölgedeki özel sektör paydaşları ile görüş alış verişinde bulunulacaktır. Önceki senelerdeki fuar deneyimlerinden yola çıkarak hedef pazarlarda, standlı fuarların çok daha verimli geçtiği görülmüştür. Çukurova Bölgesi’nin coğrafi konumu, ilişkileri, dış ticareti gibi konular değerlendirildiğinde ve bölgedeki paydaşların görüşleri ışığında farklı sektörler için farklı hedef pazarlar değerlendirilmiştir. Bundan önceki senelerde Çukurova Kalkınma Ajansı olarak yoğunlukla turizm alanındaki yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılım gösterilmiştir. Gerek katılım sağlanan fuarların sektörel çeşitliliğini artırmak, gerekse bölgede öne çıkan diğer sektörlerdeki iş yapma ve ihracat kapasitesini güçlendirmek için gıda, yaş meyve ve sebze, hazır giyim ve makine-metal işleme gibi sektörlerde fuar ve etkinliklere katılım sağlanması düşünülmektedir.

2017 yılında Suudi Arabistan başta olmak üzere MENA ülkelerinden bölgemize gelen yaş meyve sebze sektör temsilcileriyle Çukurovalı iş insanlarının ticari ilişkilerini geliştirmek amacıyla Kalkınma

Bakanımızın da teşrifleriyle üç günlük ticari işbirliği zirvesi düzenlenmiştir. İlişkilerde yakalanan ivmenin devamlılığının sağlanması adına bir plan dahilinde bu türden ticari işbirliği faaliyetlerinin sürdürülmesi öngörülmektedir. Adana-Beyrut turizm ve ticaret köprüsü çalışmaları kapsamında hem bölgemize iş heyetleri getirilmiş hem de heyet halinde Beyrut'ta görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler sayesinde gıda ve inşaat gibi alanlarda ilk kez Lübnan'a ihracata başlayan firmalar olmuştur. Bu başlangıcın ivme kazanmasında rol oynadığı düşünülen fuar etkinliklerine de sektörün katılımı konusunda çalışmalar sürdürülmektedir.

Bunların dışında; gerekli görülmesi durumunda Yönetim Kurulu onayıyla bölge kalkınmasına katkıda bulunacağı düşünülen diğer yurtdışı fuar, toplantı ve organizasyonlara sektörün katılım sağlaması için işbirliği faaliyetleri ve koordinasyon çalışmaları sürdürülecektir.

v. Ajans Destekleri

Ajansın sağladığı destekler mali destek ve teknik destek olmak üzere iki başlık altında toplanmaktadır. Mali destekler altında faiz desteği, faizsiz kredi desteği ve doğrudan finansman desteği bulunmaktadır. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 12/1 maddesine göre doğrudan finansman desteği, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, ajansın proje ve faaliyetlere yaptığı karşılıksız yardımlardır. Bu kapsamda Ajansın 2019 yılında gerçekleştireceği doğrudan finansman destekleri, proje teklif çağrıları kapsamındaki mali destekler, fizibilite destekleri ve güdümlü proje desteği altında gerçekleştirilecek olan desteklerden oluşmaktadır.

REKABET SOP'ı çerçevesinde 2018 yılında uygulama süreci başlatılmış olan iki mali destek programı bulunmaktadır. Bunlar, Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı'dır. 14 milyon TL toplam bütçeye sahip olan bu iki mali destek programından, Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında 9, Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında ise 21 projenin desteklenmesi öngörülmekte olup, sözleşmelerin imzalanması ile proje uygulama süreçleri başlatılmıştır.

REKABET SOP'ı çerçevesinde 2019 yılı içinde teklif çağrısı ilanı ile başlatılması planlanan bir yeni mali destek programı bulunmaktadır:

Yenilik ve İhracat Mali Destek Programı

Programın hedefleri; Adana ve Mersin illerinde faaliyet gösteren mikro ve küçük ölçekli işletmelerin teknoloji ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek üretilen katma değerin artırılması, dijital teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması ve işletmelerin uluslararası pazarlara açılmasının sağlanarak ihracat kapasitelerinin ve dolayısıyla Çukurova bölgesinin toplam rekabet gücünün yükseltilmesidir. Desteklenecek projeler için öncelik alanı:

“Bölgedeki Gıda-İçecek, Tekstil-Konfeksiyon, Kimya, Plastik, Makine ve Metal İşleri ve Mobilya sektörlerindeki işletmelerin yenilikçi ve katma değerli üretim kapasitesi ile dijitalleşme ve uluslararasılaşma düzeyinin artırılması” olarak öngörülmektedir.

Program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı 15.000.000 TL’dir. Çukurova Kalkınma Ajansı, bu programa ayırdığı kaynağın bir kısmını ya da tamamını kullandırmama hakkını saklı tutmaktadır. Program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

Asgari tutar: 100.000 TL

Azami tutar: 500.000 TL.

Fizibilite Desteği

2019 yılında devam edecek olan bir destek türü de fizibilite desteği olmaktadır. Bu kapsamda, Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilecektir. Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler yararlanabilecektir. Bu desteklerde yararlanıcı, sözleşme yükümlülüklerini en fazla bir yıl içerisinde tamamlayarak fizibilite raporunu Ajansa sunacaktır.

Güdümlü Proje Desteği

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

vi. Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında sağlanan desteklerdir. Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amacıyla yürütülen "Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı"nın hedef alanları olan nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde metropolleşme eğilimi taşıyan kentsel merkez niteliğindeki şehirler arasında Adana ve Mersin de yer almaktadır. CMDP programı kapsamında mevcut projelerin izleme süreçleri sürdürülürken yeni proje önerileri üzerinde ön çalışmalar da gerçekleştirilecektir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2019		2020		2021	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planlarının Hazırlanması	X	X				
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Stratejisi ve Eylem Planı Tanıtım Toplantısı/Panel/Konferansı Düzenlenmesi		X				
Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları Kapsamında Bölgesel Düzeyde Toplantılar Düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında İşbirliği ve Koordinasyon Toplantıları Düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmaları		X	X	X		
Akıllı ihtisaslaşma, Endüstri 4.0 ve değer zinciri alanlarında düzenlenecek yerel etkinlikler	X	X				
Akıllı ihtisaslaşma, Endüstri 4.0, uluslararasılaşma, rekabetçilik gibi konularda diğer kalkınma ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler	X	X	X	X		

Alt sektör/ürün düzeyinde hedef pazar analizleri ile pazara giriş stratejilerinin oluşturulması		X				
Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmaları	X	X	X	X	X	X
Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Yatırım Promosyonu Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında sektörel fuar ve organizasyonlara katılım sağlanması	X	X	X	X	X	X
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında B2B, heyet ve çalışma ziyareti, ticari işbirliği toplantısı düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
2018 Yılı Mali Destek Programları Proje Uygulama Süreci	X	X	X			
2019 Yılı Mali Destek Programı Teklif Çağrısı, Proje Kabul ve Değerlendirme Süreci	X					
2019 Yılı Mali Destek Programı Proje Uygulama Süreci		X	X	X	X	
Güdümlü Proje Desteği	X	X	X	X		
Fizibilite Desteği	X	X	X	X		
CMDP Proje Desteği	X	X				
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

2018 yılı sonunda tamamlanmış olan Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Çerçeve Stratejisi ve Eylem Planı'nın bölgede tanıtımı yapılacaktır. Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları ise 2019 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır. Oluşturulan strateji ve eylem planları panel/seminer/konferans gibi bir etkinlikle kamuoyuyla paylaşılacaktır. Sektörel strateji ve eylem planlarının hazırlanması sonrasında akıllı ihtisaslaşma konusunda işletme düzeyinde danışmanlık ve mentörlük çalışmaları da başlatılacaktır. Bu çalışmalarla KOBİ'ler arasında verimlilik, kurumsallaşma, ihracat ve yenilik kapasitelerinin arttırıldığı iyi uygulama örneklerinin yaratılması hedeflenmektedir. KOBİ'lerin rekabet güçlerinin Ar-Ge ve inovasyon temelinde güçlendirilmesine yönelik olarak tasarlanan 2019 Yılı Mali Destek Programı teklif çağrısının ilanı yıl içinde yapılacaktır. Programın ilanı, proje başvurularının alınması ve değerlendirme sürecinin yürütülmesini müteakip başvuru sahipleri ile sözleşmeler imzalanarak proje uygulama dönemi başlatılacaktır.

2020 ve 2021 yılları boyunca Mali Destek Programı kapsamında desteklenen projelerin uygulama süreçleri devam edecektir. Ayrıca güdümlü proje desteği ve cazibe merkezleri destekleme programı gibi destek türlerinde de 2019 yılında başlatılacak olan proje uygulama süreçleri 2020 ve 2021 yıllarında sürdürülecektir. Ajans tarafından faiz desteği ve faizsiz kredi desteğinin ileriki dönemde uygulanmasına

dönük çalışmalar ise bu programları uygulayan diğer ajanslarla işbirliğine gidilerek yürütülecektir. Ayrıca, 2018 yılında başlatılan bir diğer destek türü olan fizibilite desteği, SOP kapsamında gerekli görülen fizibilite çalışmalarının tamamlanması için kullanılacak ve bu destek türünün bölgede tanıtımı için çalışmalar gerçekleştirilecektir.

2019, 2020 ve 2021 yıllarının tamamında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları belirli bir rutin çerçevesinde sürdürülecek ve yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi için faaliyet ve projelerin yakın takibi sağlanacaktır.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. PPB, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri, Proje Uygulama Birim Başkanı ve İzleme ve Değerlendirme Birim Başkanı SOP Yürütme Kurulu'nun Ajansı temsilen doğal üyeleridir. Bunların dışında, kurumları temsilen Adana ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odalarından Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcısı, Çukurova, Mersin ve Adana Bilim Teknoloji Üniversitelerinden belirlenen birer temsilci SOP Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini oluşturur. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

PPB, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve

diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları	PPB	01.01.2019-31.12.2019	450.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları	PPB	01.01.2019-31.12.2019	100.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla İşbirliği Çalışmaları	PPB, AYDO, MYDO	01.01.2019-31.12.2019	100.000
Kapasite Geliştirme	Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmaları	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2019-31.12.2019	100.000
Kapasite Geliştirme	Akıllı ihtisaslaşma, Endüstri 4.0 ve değer zinciri alanlarında düzenlenecek yerel etkinlikler	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2019-31.12.2019	250.000
Kapasite Geliştirme	Akıllı ihtisaslaşma, Endüstri 4.0, uluslararasılaşma, rekabetçilik gibi konularda diğer kalkınma ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler	PPB	01.07.2019-31.12.2019	50.000

Kapasite Geliştirme	Alt sektör/ürün düzeyinde hedef pazar analizleri ile pazara giriş stratejilerinin oluşturulması	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2019-31.12.2019	150.000
Kapasite Geliştirme	Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler	PPB	01.01.2019-31.12.2019	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Yatırım Promosyonu	AYDO, MYDO, TDO' lar	01.01.2019-31.12.2019	500.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma Faaliyetleri	AYDO, MYDO	01.01.2019-31.12.2019	1.500.000
Ajans Destekleri	2018 Yılı Mali Destek Programları ödemeleri	İDB	01.01.2019-31.12.2019	7.000.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Mali Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	15.000.000
Ajans Destekleri	Kimyasal Madde Üretim Teknolojileri Merkezi (Kimya Vadisi) GÜDÜMLÜ Projesi ödemeleri	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	3.750.000
Ajans Destekleri	Turunçgil Hasat ve Hasat Sonrası Araştırma, Geliştirme Ve Uygulama Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi ödemeleri	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	1.250.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği	PPB, PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	12.000.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.07.2019-31.12.2019	500.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	200.000
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Devam Eden ve Yeni CMDP Projeleri ödemeleri	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	20.500.000
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	Tüm Birimler	01.01.2019-31.12.2019	-
Toplam				63.500.000

3.2 Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı (SOSYAL SOP)

a. Amaç

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi’nde kentlerin dezavantajlı mahallelerinde yoğunlaşan kırılgan kesimlerin sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilerek refah düzeylerinin artırılması, sosyal içerme politikalarının etkinleştirilmesi ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasıyla bölgesel kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunulmasıdır. Programın özel amaçları ise:

- 1.Kırılgan grupların yoğunlaştığı mahallelerde sosyal altyapının güçlendirilmesi,
- 2.Sosyo-ekonomik alanda sağlanan kamu hizmetlerinin etkin yürütülmesi ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesi suretiyle dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi,
- 3.İstihdamın artırılmasıdır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programının çıkış noktasını Onuncu Kalkınma Planı ile Çukurova Bölge Planı’nın hedef ve öncelikleri oluşturmaktadır. Onuncu Kalkınma Planında büyümenin nimetlerinin toplumun tüm kesimlerine adil bir şekilde yansıtılması çerçevesinde toplumun en kırılgan kesimlerinin güçlendirilmesi ve toplumun farklı kesimleri arasında dayanışma bağlarının geliştirilmesinin önem arz etmekte olduğu ifade edilmektedir. Kamu tarafından sunulan hizmetlere erişim güçlendirilerek fırsat eşitliğinin sağlanması, istihdam edilebilirliğin artırılması, yoksulluğun azaltılması hedeflenirken, sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilmesinin mümkün olacağı vurgulanmıştır.

TÜİK tarafından yayımlanan 2016 yılı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması bölgesel sonuçlarına göre, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50’si temelinde hesaplanan yoksulluk sınırına göre, gelire dayalı göreceli yoksulluk oranının %15,9 ile en yüksek olduğu Düzey 2 bölgesi TR62 Çukurova Bölgesidir. Buna ek olarak, TR62 Bölgesi’nde gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden biri olan Gini katsayısı 0,414 olup, bölge en yüksek gelir eşitsizliğine sahip bölge olarak görülmektedir. Bu çarpıcı tespitler bölgede kırılgan grupların sosyal altyapı alanındaki ihtiyaçları için önemli gerekçeyi

oluşturmaktadır. Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı bu ihtiyaca yönelik olarak tasarlanmıştır. 2014-2023 Çukurova Bölge Planında yer alan temel öncelikler çerçevesinde, toplumsal hayata tam ve eşit olarak katılımında engeller bulunan ve bu sebeple kendi kendine yeterli olamayan sosyal gruplar özel ilgi grupları, diğer bir deyişle kırılgan gruplar olarak seçilmiş, bu grupların ihtiyaçlarının toplumun genel ihtiyaçlarına göre farklılaşması nedeniyle bu ihtiyaçlara özel politikalar gerektiğinin altı çizilmiştir.

Buradan hareketle, özel ilgi gruplarının toplumdaki konumlarının güçlendirilmesi, bölge içerisinde yoksulluk ve yoksunluğun azaltılması gibi kırılgan gruplara yönelik sosyal içerme politikalarının etkinleştirilerek yaygınlaştırılması, dezavantajlı kesimin istihdamının artırılmasına yönelik yenilikçi iş modelleri geliştirilmesi, bu grupların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının sağlanması gibi öncelikler doğrultusunda kırılgan grupların sosyo-ekonomik açıdan güçlendirilerek refah düzeylerinin artırılması ve yaşadıkları dezavantajlı mahallelerdeki sosyal altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

Çukurova Kalkınma Ajansı, 2014–2023 Çukurova Bölge Planı’nın “Sosyal Uyum Sorunlarını Çözmek” stratejik amacı dâhilinde bugüne kadar göç, il bazlı sosyal analiz, mevsimlik tarım işçileri, Suriyeli sığınmacılar, sosyal altyapı ve sosyal risk gibi farklı konularda araştırma çalışmaları gerçekleştirmiştir. Özellikle 2017 yılında gerçekleştirilen Çukurova Bölgesi Sosyal Altyapı Analizi çalışması kapsamında “iyi olma hali (well-being)” ve “yapabilirlik (capability approach)” yaklaşımı doğrultusunda bölgenin maddi durum, sağlık, eğitim, konut ve çevre, ilişkiler ve katılım alanlarındaki mevcut durumu analiz edilmiş; ara ve nihai raporları ortaya konulmuştur. Bu çalışma ile dezavantajlı mahalleler ağırlıklı olmak üzere uygulanan anket çalışmalarıyla birlikte ilgili alanlarda yoğunlaşan sorun alanları ortaya konulmuştur. Bu saha araştırma çalışmaları, Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı için önemli bir altlık oluşturmuştur. Daha sonra başlanan ve dezavantajlı kesimlerin yoksulluk ve yoksunluk sorununa ilişkin önemli bulguları farklı perspektiflerden ortaya koyacak olan Adana ve Mersin Sosyal Risk Haritası ile Çukurova Göç Analizi çalışması 2019 yılı başında tamamlanacaktır. Tüm bu çalışmaların birlikte değerlendirilmesi ile dezavantajlı mahallelerde yaşayan kırılgan grupların öncelikli sorun alanları belirlenecek ve sonuç odaklı program çerçevesinde somut eylemlerle netice alınmaya çalışılacaktır. Bu kapsamda 2019 yılında kırılgan grupların özellikle istihdamının artırılmasına yönelik araştırma ve analiz çalışmaları yapılacak, bölgenin istihdam talebi doğrultusunda mesleki ve teknik eğitimlerin daha etkin biçimde düzenlenmesi sağlanacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güney Adana Kalkınma Programı'nın uygulanması ve Eylem Planı'nın izlenmesi	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Resmi Yazışmaları, Adana Valiliği toplantı tutanakları
Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Bütünleşme Programı Eylem Planı'nın izlenmesi	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Resmi Yazışmaları
Bölgesel İşgücü Analizi ve İstihdamın Artırılması Odaklı Araştırma ve Analiz Çalışmaları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Sosyal Girişimcilik ve Sosyal İnovasyon Etkinlikleri Kavramsal Farkındalık Yaratma Çalışmaları ve Fikir Atölyeleri kapsamında düzenlenen toplantı ve etkinlikler	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
Tamamlanan GÜDÜMLÜ Proje	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan CMDP Projesi	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2,3	TR62 Bölgesi göreceli yoksulluk oranı	Sıralama	Bölgeselde beş sıra iyileşme	TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
1	Sınav başarı istatistiklerinde iyileşme	Sıralama	Beş sıra iyileşme	İl Millî Eğitim Md. Verileri
1,2	Ortalama eğitim süresinde yükselme	yıl	0,5	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri

1,2,3	Hizmete erişimde vatandaş memnuniyet oranındaki artış	%	30	Dönem Başı ve Sonu Anket Sonuçları
-------	---	---	----	------------------------------------

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Güney Adana Kalkınma Programı ve Eylem Planı'nın Uygulanması ve İzlenmesi:

Adana Valiliği koordinasyonunda göçle gelenlerin yoğun olarak yaşadığı Güney Adana Bölgesi'nin sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkı sağlamak üzere 2017 yılının ilk yarısında başlatılan Güney Adana Kalkınma Programı, Adana'daki 11 yürütücü kurumun işbirliğinde sürdürülmektedir. Program kapsamında Ajans tarafından bir mevcut durum analizi gerçekleştirilmiştir. Ek olarak, eğitim, sağlık, güvenlik, istihdam, sosyal uyum ve yaşam kalitesi alanlarında çalıştaylar gerçekleştirilmesiyle Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Eylem Planı belgesi ilgili tüm kurum ve kuruluşlara resmi yazıyla iletilmiştir. Eylem Planı'nın izlenmesi çerçevesinde, Ajans tarafından belirli periyotlarda sorumlu kurum ve kuruluşlardan gerçekleştirilen faaliyetler hakkında ilerleme durumunun Ajansa bildirilmesi talep edilecektir.

Ayrıca, yürütücü kurumlar kendi alanlarına giren öncelikli konularda projeler üreterek sahada uygulamaktadır. 2018 yılından itibaren Güney Adana Kalkınma Programı'nın Eylem Planı çerçevesinde hayata geçirilmesi doğrultusunda yeni projelerin tasarlanması beklenmektedir. Bu kapsamda, proje fikirlerinin oluşturulması ve proje uygulama sürecinde Ajans tarafından proje ekibinin çalışmalarına yönlendirici katkılar sunulacak ve programa katılan kurumların koordinasyonunda aktif rol oynamaya devam edilecektir. Uygun fon kaynakları hakkında proje ekibinin bilgilendirilmesi 2018 yılında olduğu gibi 2019 yılında da Ajans tarafından yürütülecektir.

Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Bütünleşme Programı Eylem Planı'nın Uygulanması ve İzlenmesi:

2018 yılında Mersin'in merkez ilçelerinden en dezavantajlı toplum kesimini bünyesinde barındıran Akdeniz İlçesi'nin sosyo-ekonomik kalkınmasına yönelik olarak masa başı araştırma çalışmaları, saha ziyaretleri, çalıştay ve toplantılar gerçekleştirilerek "Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Bütünleşme Programı Eylem Planı" hazırlanmıştır. Maddi durum ve istihdam, eğitim, sağlık, kentleşme – fiziki çevre ve güvenlik, sosyal hayat–ilişkiler ve katılımcılık başlıklarındaki müdahale alanları altında tanımlanan ihtiyaçların giderilmesine yönelik belirlenen eylemleri içeren doküman ilgili kurum ve kuruluşlar ile resmi yazıyla paylaşılmıştır.

2019 yılında Eylem Planı'nın hayata geçirilmesi kapsamında belirlenen faaliyetlere yönelik takip ve yaygınlaştırma süreçleri yönetilecek, faaliyetler ile sağlanacak desteklerde Akdeniz ilçesindeki ihtiyaçların karşılanmasına öncelik verilecek, özellikle desteklerin etkin bir şekilde tanıtımıyla ihtiyaç duyulan kaynağa en etkin şekilde erişilmesi sağlanacaktır. Bunların dışında, SODES, CMDP ve AB Fonları gibi kaynaklara, kurumların Eylem Planındaki öncelikler doğrultusunda yönlendirilmeleri ve proje yazmaları teşvik edilecektir.

Çukurova İşgücü Analiz ve Araştırma Çalışması:

Dezavantajlı kesimler başta olmak üzere Adana ve Mersin'de yaşayan tüm kesimlerin mesleki niteliklerini artırmak ve böylece istihdam edilebilirliklerini sağlamak üzere "bölgesel işgücü piyasası analizi" yapılması amaçlanmaktadır. **Kalkınma Ajansları 2019 Yılı Mesleki ve Teknik Eğitim Teması Uygulama Çerçevesi kapsamında ele alınacak olan bu çalışma ile,** işgücü piyasalarına katılım, katılanların beceri seti, firmaların bugünkü beceri talepleri ve bölgedeki mesleki eğitim ihtiyaçlarının niteliği ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu çalışmanın sonuçları ile birlikte, bölgede halihazırda farklı kurumlarca sürdürülen işgücü ve meslek eğitimlerinin daha verimli ve etkin biçimde düzenlenmesi yolunda çalışma ve faaliyetler gerçekleştirilecektir.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Sosyal Girişimcilik ve Sosyal İnovasyon Alanlarında Farkındalık Etkinlikleri ve Fikir Atölyeleri Düzenlenmesi:

Mersin'de Mersin Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde başlatılan "Sosyal İnovasyon" çalışması, Adana ve Mersin'i birlikte ele alacak şekilde genişletilerek bölgesel bir çalışmaya dönüştürülecektir. Bu çerçevede Ajans tarafından sosyal alanda yapılan ve yaptırılan tüm araştırma ve analizler "Çukurova Sosyal İnovasyon" çalışması için önemli bir hareket noktası olacaktır. Bölgenin önemli sosyal uyum sorunlarından hareketle, bu sorunların çözümüne yönelik yenilikçi çözümler üretmeyi hedefleyen bu çalışma çerçevesinde her iki ilde çalıştaylar düzenlenmesi, akademisyenlerin, kamu kurumları ve STK temsilcilerinin geniş katılımıyla ulusal ölçekte bir atölye ve fikir havuzu çalışmasının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

iii. Ajans Destekleri

Fizibilite Desteği

2019 yılında devam etmesi öngörülen fizibilite desteği programının Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında da kullanılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, bölgenin sosyal kalkınmasına hizmet edecek, istihdam ve insan kaynağının geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilebilecektir. Bu kapsamda fizibilite desteğinden yararlanabilecek kurumlar arasında, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler sayılabilir.

Güdümlü Proje Desteği

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

iv. Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında sağlanan desteklerdir. Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amacıyla yürütülen “Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı”nın hedef alanları olan nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde metropolleşme eğilimi taşıyan kentsel merkez niteliğindeki şehirler arasında Adana ve Mersin de yer almaktadır. Adana ve Mersin’de bu çerçeve içerisinde yer alan proje önerileri değerlendirilecek ve uygun bulunursa Bakanlığa sunulacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo’da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2019		2020		2021	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Bölgesel İşgücü Analizi Araştırma Çalışması	X	X				

Sosyal İnovasyon Atölyeleri ile Sosyal Sorunlara Farkındalık Yaratma Çalışmaları kapsamında çalıştay/toplantı ve etkinlikler		X	X	X	X	X
Göç ve Sosyal Uyum Konusunda İpekyolu ve DOĞAKA Kalkınma Ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler		X	X	X	X	X
2018 yılı Mali Destek Programları Kapsamındaki Projelerin Uygulama Dönemi	X	X	X			
Fizibilite Desteği	X	X	X	X		
CMDP Proje Desteği	X	X				
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

Ajans'ın SOSYAL SOP kapsamında önümüzdeki yıllarda yürüteceği faaliyetlerin ve sağlanacak desteklerin belirlenmesinde sosyal altyapı anketi çalışması, toplumsal memnuniyet anketi çalışması, strateji ve eylem planlarıyla ortaya konulacak olan ihtiyaçların karşılanması öncelik arz edecek, özellikle desteklerin etkin bir şekilde tanıtımıyla ihtiyaç duyulan kaynağa en etkin şekilde erişilmesi sağlanacaktır. Bunların dışında, SODES, CMDP ve AB fonları gibi kaynaklara, kurumların Eylem Planlarındaki öncelikler doğrultusunda yönlendirilmeleri ve proje hazırlamaları teşvik edilecektir.

Sosyal inovasyon atölyeleri ile sosyal sorunlara farkındalık yaratma çalışmaları kapsamında toplantı ve etkinliklerin düzenlenmesi ve göç ve sosyal uyum konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile ortak çalışmaların gerçekleştirilmesi faaliyetleri SOSYAL SOP'un üç yıllık uygulama süresi boyunca devam edecektir.

2018 yılı Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programı kapsamında desteklenen projelerin uygulama süreçleri 2019 ve 2020 yıllarında devam edecektir. Ayrıca Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı gibi destek türlerinde de 2018 yılında başlayan proje uygulama süreçleri 2019 ve 2020 yıllarında sürdürülecektir. 2018 yılında uygulamaya başlayan bir diğer destek türü olan fizibilite desteği, SOP kapsamında gerekli görülen fizibilite çalışmalarının tamamlanması için kullanılacak ve Ajans insan kaynağının bu destek türünde de bilgi ve tecrübe kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

2019, 2020 ve 2021 yıllarının tamamında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları belirli bir rutin çerçevesinde sürdürülecek ve yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi için faaliyet ve projelerin yakın takibi sağlanacaktır.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. PPB, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri ile Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birim Başkanları SOP Yürütme Kurulu'nun Ajansı temsilen doğal üyeleridir. Bunların dışında, kurumları temsilen Adana ve Mersin Valilikleri ile ilgili ilçe kaymakamlıkları ve belediyelerden birer temsilci SOP Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini oluşturur. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulu'nun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

PPB, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Bölgesel İşgücü Analizi Araştırma Çalışması	PPB	01.01.2019-31.12.2019	330.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Sosyal Girişimcilik ve Sosyal İnovasyon Çalışmaları kapsamında çalıştay/toplantı ve etkinlikler düzenlenmesi	PPB, MYDO	01.07.2019-31.12.2019	100.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Güney Adana ve Akdeniz İlçesi Sosyal Bütünleşme Programları kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler	PPB	01.01.2019-31.12.2019	10.000
Ajans Destekleri	2018 Yılı Mali Destek Programları ödemeleri	İDB	01.01.2019-31.12.2019	2.500.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.07.2019-31.12.2019	250.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	200.000
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Akdeniz İlçesinde Çocuk ve Gençlerin Topluma Entegrasyonu için Mekansal Düzenlemelerin Yapılması CMDP Projesi	PUB, İDB	01.01.2019-20.06.2019	3.000.000
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	Tüm Birimler	01.03.2019-31.12.2019	-
Toplam				6.390.000

3.3 Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP)

a. Amaç

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi'nin yüksek turizm potansiyelini harekete geçirerek sektörden elde edilen katma değerin yükseltilmesi ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla bölgede yenilikçi ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesidir.

Programın özel amaçları ise:

- 1.Bölgede turizm rota ve destinasyonlarının oluşturulması,
- 2.Turizmde fiziki altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi,
- 3.Bölgenin turizm değerleri ile potansiyelinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımıdır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı, Onuncu Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS), Türkiye Turizm Stratejisi ve Çukurova Bölge Planı'nın hedef ve öncelikleri ile uyumlu olarak oluşturulmuştur. 10. Kalkınma Planı'nda turizmde nitelikli işgücü, tesis ve hizmet kalitesiyle uluslararası bir marka haline gelmesi; daha üst gelir grubuna hitap edecek şekilde turizm ürün ve hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve iyileştirilmesi; turizm değer zincirinin her bileşeninde kalitenin artırılması ve sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde bölgesel kalkınmada öncü bir sektör haline gelmesi temel amacı belirlenmiştir. Bu amaca paralel olarak, Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının amacı, turizm sektöründe katma değerin artırılması ve sürdürülebilir kılınması olarak belirlenmiştir.

Ülke ekonomilerinde önemli bir yeri olan turizm sektörünün boyutları giderek genişlemektedir. Turizm sektöründe yapılan her türlü harcama, ekonomide bir hareketlilik, canlılık oluşturmakta ve ülke ekonomilerini finansal anlamda olumlu yönde etkilemektedir. Turizmin ülke ekonomilerine sağladığı etkinin düzeyi, aynı zamanda turizm sektörünün gelişme düzeyini de yansıtabilmektedir. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, Türkiye'de turizm sektörünün gelişmesinin yeni iş ve istihdam olanaklarının artmasına ve böylece gelirin ve refahın artmasına imkân sağladığını vurgulamaktadır. Bu çerçevede 2001 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısı 11 milyon civarında iken 2012 yılına gelindiğinde yaklaşık 32 milyona ulaşmış olup, elde edilen gelir de aynı dönemde 10 milyar ABD dolarından, 2012 yılında yaklaşık 30 milyar ABD dolarına yükselmiştir. 10. Kalkınma Planı'nda bahsedildiği üzere dünyadaki

eğilimler, bireylerin eğitim ve refah düzeyindeki yükselmenin artarak devam edeceğini ve turizmde deneyimli gezgin grubunun büyüyeceğini göstermektedir. Turist tercihleri kutuplaşacak, yenilik ve çeşitlilik talebi artmaya devam edecek, konfor ve macera motifleri ağırlıklı hale gelecektir. Bu kapsamda, turizmin çeşitlendirilmesi ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi önem taşımaktadır.

Çukurova Bölgesini oluşturan Adana ve Mersin güçlü turizm potansiyeline sahip illerimizdir. Mersin, tarihsel ve kültürel kaynaklarının çeşitliliği, coğrafi özellikleri ve deniz-kum-güneş kaynaklı kitle turizmine yönelik altyapısıyla geniş ve canlı bir turizm potansiyeline ve çeşitliliğine sahiptir. Mersin, farklı turizm türlerinde değerlendirilebilecek doğal, tarihi ve kültürel kaynaklarıyla, özellikle kongre, fuar, sağlık, deniz, kent, kültür turizmi ve eko turizm alanında büyük avantajlar taşımaktadır. Adana, binlerce yıllık tarihi geçmiş, bu geçmişten günümüze kalan sayısız tarihi eserleri; kaleleri, antik kentleri, konakları, mutfağı, doğal güzellikleri, el sanatları; coğrafi ve iklim özellikleri nedeniyle Adana, mevcut turizm potansiyeli ve çeşitliliği açısından oldukça zengindir. Adana ilinde bir Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) (Karataş-Yumurtalık) ve bir Turizm Merkezi (Yumurtalık) bulunmaktadır. Mersin ilinde ise iki KTKGB (Tarsus, Tarsus Gülek-Karboğazı) ve altı Turizm Merkezi (Silifke Narlıkuyu-Akyar, Taşucu-Boğsak, Kargıcak, Ovacık, Gülnar-Ortaburun, Anamur-Melleç) bulunmaktadır. Doğal, tarihi ve kültürel açıdan çok zengin olan Çukurova Bölgesinde bu değerlerin turizme kazandırılması ile bölge ekonomisi içinde turizmin payı artacak ve yeni istihdam olanakları yaratılmış olacaktır.

Ancak bölgemizdeki güçlü turizm potansiyelini harekete geçirebilmek, önemli bir destinasyon ve marka haline gelmesini sağlamak, turistik değerlerin turizm ürünü haline dönüştürülmesini sağlamak, illerimize gelen turist sayısını ve turizm gelirlerini artırmak için bölgedeki gerekli turizm altyapı ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bu kapsamda Çukurova Bölgesinin turizm potansiyelini dikkate alan belirli bir strateji çerçevesinde, sektörü harekete geçirecek altyapı eksikliklerini gidermeye, hizmet kalitesini yükseltmeye ve bölgenin kültür ve turizm değerlerinin etkin biçimde tanıtımına yönelik olarak Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarları	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarlarına iştirak eden firma/sektör temsilcisi	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, sektörel işbirliği toplantısı	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım Faaliyetleri kapsamında düzenlenen organizasyonlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan CMDP Projesi	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2,3	Hedef ülkeden gelen turist geceleme sayısındaki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
1,2,3	Hedef ülkeden sağlanan turizm gelirlerindeki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
1	Yeni oluşturulan turizm rotası/destinasyonu	Adet	3	İl Kültür Turizm Md. Verileri
3	Tanıtım sitesi/portalları erişim/kullanımındaki artış oranı	%	50	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması:

Hazırlanan Bölgesel Turizm Stratejisi ile geliştirilecek olan stratejik bakış açısıyla birlikte, bölgede öne çıkabilecek turizm rota ve destinasyonlarının belirlenmesi, bu rota ve destinasyonlardaki turizm tesislerinin fiziki ve beşeri altyapılarının güçlendirilmesi, bütüncül bir bakış açısıyla rota ve

destinasyonların ürün haline getirilerek tur operatörlerinin ve acentaların ilgi duyacağı şekle getirilmesi amacıyla başlatılan “Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması” 2019 yılında tamamlanacaktır.

ii. Tanıtım ve Yatırım Destek

Uluslararasılaşma Faaliyetleri:

Çukurova Kalkınma Ajansı, bugüne kadar özellikle turizm alanında sektörle yakın işbirliği içerisinde önemli fuarlara katılım göstermiştir. Geçmiş senelerdeki fuar deneyimlerinden yola çıkılarak hedef pazarlarda ve ihtisaslaşmış fuarların çok daha verimli geçtiği görülmüştür. Çukurova Bölgesi’nin coğrafi konumu, ilişkileri, dış ticareti gibi konular değerlendirildiğinde ve bölgedeki paydaşların görüşleri ışığında TURİZM SOP kapsamında Orta Doğu ülkeleri ana hedef Pazar olarak belirlenmiştir. Bu bakış açısından hareketle, turizmde ve ekonomide son dönemdeki küresel gelişmeler de göz önünde bulundurularak bölge için daha öncelikli olan yurtiçindeki EMITT ve Hestourex fuarlarına katılım sağlanması planlanmaktadır. Bu turizm fuarlarına düzenli katılımın sürdürülmesinin, bölgenin bir turizm destinasyonu olarak tanıtımına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, uluslararasılaşma faaliyetleri kapsamında, hedef pazardaki Ortadoğu ülkeleri öncelikli olmak üzere, turizm heyetlerinin ağırlanması ve B2B organizasyonları düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda MENA ülkeleri ile uluslararası turizm zirvesi düzenlenmesi ve gelecek turizm heyetlerinin ağırlanması hedeflenmektedir.

Tanıtım Faaliyetleri:

Turizme yönelik olarak bölgenin kültürel ve turistik değerlerinin daha iyi tanıtımı için 2017 yılında başlatılan “Turizm Web Sitesi ve Aplikasyon Çalışması” 2018 yılı sonunda tamamlanacaktır. Böyle bir web sitesi ve aplikasyonun sürdürülebilirliğinin ve etkinliğinin artırılması için bölgedeki ilgili tüm paydaşlarla işbirlikleri kurulacaktır. Buna ek olarak; bölgedeki turistik ve kültürel değerlerin ortak bir doküman altında toplanmasını sağlayacak kitap, tematik tanıtım broşürü, dijital, görsel ve basılı materyaller gibi ürünlerin oluşturulmasına imkan sunacak “Turistik ve Kültürel Değerler Çalışması” yapılacaktır.

Diğer yandan, turizmde önemli tanıtım mecralarından birisi olan sosyal medya fenomenleri, gurme ve seyahat yazarları ile “blogger”ların bölgeye getirilerek ağırlanması ve “famtrip” organizasyonları ile bölgenin turistik değerlerinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının yapılması planlanmaktadır. Ayrıca, tanıtım faaliyetleri kapsamında fotoğraf ve hediyelik eşya tasarımı yarışmaları düzenlenmesi ve

bölgedeki turizm merkezlerine ilişkin yatırım tanıtım promosyon malzemeleri hazırlanması öngörülmektedir.

iii. Ajans Destekleri

Fizibilite Desteği

2019 yılında devam etmesi öngörülen fizibilite desteği programının Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında da kullanılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, bölgenin turizm alanında gelişmesine katkı sağlayacak projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilebilecektir. Bu kapsamda fizibilite desteğinden yararlanabilecek kurumlar arasında, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler sayılabilir.

Güdümlü Proje Desteği

TURİZM SOP uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, turizmin geliştirilmesine yönelik güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

iv. Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında sağlanan desteklerdir. Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amacıyla yürütülen “Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı”nın hedef alanları olan nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde metropolleşme eğilimi taşıyan kentsel merkez niteliğindeki kentler arasında Adana ve Mersin de yer almaktadır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo’da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2019		2020		2021	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	X	X				

Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında turizm fuarlarına katılım sağlanması	X	X	X	X	X	X
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında B2B, heyet ve çalışma ziyareti, sektörel işbirliği toplantısı düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
Tanıtım Faaliyetleri kapsamında organizasyonlar düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
2018 Yılı Mali Destek Programları Proje Uygulama Süreci	X	X	X			
Fizibilite Desteği	X	X	X	X		
CMDP Proje Desteği	X	X				
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması 2019 yılı boyunca devam edecektir. Uluslararasılaşma faaliyetleri kapsamında yıl boyunca turizm fuarlarına katılım sağlanacak, B2B, heyet ve çalışma ziyaretleri, sektörel işbirliği toplantıları düzenlenecektir. Tanıtım faaliyetleri kapsamında web sitesi ve portallar oluşturulacak, sosyal medya fenomenleri, gurme ve seyahat yazarları ile “blogger”ların ağırlanacak ve “famtrip” organizasyonları düzenlenecek, fotoğraf, hediyelik eşya tasarımı yarışmaları organize edilecek, dijital, görsel ve basılı materyaller, turizm merkezleri yatırım ve tanıtım materyal ve promosyon malzemeleri üretilecektir.

Ayrıca cazibe merkezlerini destekleme programı gibi destek türlerinde de 2018 yılında başlatılacak olan proje uygulama süreçleri 2019 ve 2020 yıllarında sürdürülecektir. 2018 yılında uygulamaya başlayacak olan bir diğer destek türü olan fizibilite desteği, SOP kapsamında gerekli görülen fizibilite çalışmalarının tamamlanması için kullanılacak ve Ajans insan kaynağının bu destek türünde de bilgi ve tecrübe kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

2019, 2020 ve 2021 yıllarının tamamında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları belirli bir rutin çerçevesinde sürdürülecek ve yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi için faaliyet ve projelerin yakın takibi sağlanacaktır.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. Yatırım Destek Ofisleri, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu’nun

sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri ile Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birim Başkanları SOP Yürütme Kurulu'nun Ajansı temsilen doğal üyeleridir. Bunların dışında, kurumları temsilen Adana ve Mersin Büyükşehir Belediyeleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Adana Tanıtım ve Kalkınma A.Ş., Mersin Turizm İşletmecileri Derneği (MERTİD), Çukurova Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (ÇUKTOB) ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)'nden birer temsilci SOP Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini oluşturur. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

AYDO, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi AYDO'ya aittir.

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Destinasyon Yönetimi Pazarlama Stratejisi Çalışması	AYDO, MYDO	01.01.2019-31.12.2019	500.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma Faaliyetleri	AYDO, MYDO, DHB	01.01.2019-31.12.2019	1.500.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım Faaliyetleri	AYDO, MYDO, DHB	01.01.2019-31.12.2019	500.000
Ajans Destekleri	2018 Yılı Mali Destek Programları ödemeleri	İDB	01.01.2019-31.12.2019	2.500.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.07.2019-31.12.2019	250.000
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Cennet Cehennem Örenyeri Çevre Düzenlemesi, Meryem Ana Kilisesi ve Zeus Tapınağı Restorasyon CMDP Projesi	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	3.000.000
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	Tüm Birimler	01.03.2019-31.12.2019	-
Toplam				8.250.000

4. KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KURUMSAL SOP)

a. Amaç

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının genel amacı, kurumun tüm yönlerini, özellikle kültürünü etkilemek suretiyle organizasyonun etkinliğini artırmak ve planlı bir şekilde bütün sistemde olumlu değişiklik oluşturmak için kurum stratejilerinde, tasarımlarında ve işleyişte temel değişiklikler yapılmasını sağlamaktır. Programın özel amaçları ise:

- 1.Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve kalite yönetim sisteminin yerleştirilmesi,
- 2.Eğitimler vasıtasıyla tüm düzeylerde çalışan yetkinliğinin artırılması,
- 3.Kurumsal iletişimin sürdürülebilir yönetimidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2019 yılı içerisinde Ajansın Sonuç Odaklı Programlama sürecinde yaşadığı çalışmalar göz önüne alındığında, oluşturulan programların başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için kurumun ve mevcut insan kaynağının da bu dönüşüme hızlı ve doğru bir şekilde adapte olması gerekmektedir. Bu çerçevede SOP yaklaşımı kapsamında kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, farklı eğitim programları vasıtasıyla personel yetkinliğinin artırılması ve kurumsal iletişimin belirli bir strateji ile sürdürülebilir biçimde yönetimi öngörülmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Personel başına alınan eğitim miktarı	Kapasite Geliştirme	Adam/Gün	10	Ajans Faaliyet Raporu
KALK Konferansı	Kapasite Geliştirme	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
MDP İzleme Değerlendirme Çalışmaları kapsamındaki etki analizi	Diğer Faaliyetler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
--	-------------------------	------	---	-----------------------

KURUMSAL SOP kapsamında 2019 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2,3	Çalışan memnuniyetindeki artış	%	30	Çalışan Memnuniyet Anketi
2,3	Dış paydaş memnuniyetindeki artış	%	30	Dış Paydaş Memnuniyet Anketi
3	Sosyal medya hesapları takip sayısındaki artış	%	40	Ajans Faaliyet Raporu
2	Kurumsal kalite standardı belgesinin alınması	E/H	-	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları:

Ajans, kurumsallaşma çalışmaları kapsamında 2012 yılında Türkiye Kalite Derneği (KALDER) ile İyi Niyet Bildirgesi imzalamış; 22 Şubat 2013 tarihinde KALDER'e üye olmuştur. Kurumsal çapta gerekli olan eğitimler doğrultusunda "EFQM Mükemmellik Modeli", "RADAR Tekniği ile Öz Değerlendirme" eğitimleri tamamlanmış ve Ajansın kendi faaliyetlerini kapsamlı, sistematik ve düzenli olarak gözden geçirmesini sağlayacak "Öz Değerlendirmesi" yapılmıştır. Sonuçlara yönlendirme, müşteri odaklılık, liderlik ve amacın tutarlılığı, süreçler ve verilerle yönetim, çalışanların geliştirilmesi ve katılım, sürekli öğrenme, yenilikçilik ve iyileştirme, işbirliklerinin geliştirilmesi ile toplumsal sorumluluk gibi alanlarda kurumun güçlü ve zayıf yönleri belirlenmiş (SWOT analizi), iyileştirilmesi gereken alanlar tespit edilmiş, bu yönlü stratejilerin geliştirilmesi ve gelişmelerin düzenli bir şekilde ölçülmesine yönelik adımlar atılmıştır. Bu kapsamda iyileştirilmesi gereken alanlara yönelik yapılması gerekli çalışmalar 2019 yılı içerisinde tamamlanacaktır. Bu çerçevede, çalışan memnuniyeti ile dış paydaş değerlendirme anketi uygulanacak, Ajans performans değerlendirme sisteminin revizyonu çalışması gerçekleştirilecektir.

ii. Kapasite Geliştirme

Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi:

Çukurova Kalkınma Ajansı İnsan Kaynakları Politikası temel ilkeleri ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği çerçevesinde, Ajansta görev yapan personel başına yılda 10 günden az olmamak üzere hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2019 yılı için birimlerce öngörülen eğitim faaliyetleri aşağıda sunulmaktadır:

Planlama ve Programlama Birimi personelinin, bölgesel rekabet, değer zinciri geliştirme (upgrading), girdi-çıktı analizi, panel data ve zaman serisi analizleri gibi ileri istatistiki analiz yöntemleri ile benzeri konularda eğitim alması öngörülmekte; bu sayede personelin planlama, programlama, analiz ve araştırma çalışmalarını daha etkin bir şekilde gerçekleştirmesi hedeflenmektedir. Proje Uygulama Biriminde görev yapan personelin proje yönetimi (Project Management Professional–PMP), fizibilite hazırlama ve benzeri alanlarda eğitim alması planlanmaktadır. Bu eğitimler ile personelin proje yönetimi konusunda teknik bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmektedir. İzleme ve Değerlendirme Biriminde görev yapan personelin mali tablolar analizi, KOBİ ve ticari kredilerde kredi risk yönetimi ve benzeri alanlarda eğitim alması ve izleme ve değerlendirmede kurumsal kapasitenin yükselmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Yatırım Destek Ofislerinde, ileri düzey yatırım promosyonu, mentörlük, ekonomik analiz yöntemleri ve stratejik planlama, dış ticaret ve benzeri konularda eğitimlerin alınması planlanmaktadır. Böylelikle ilgili personelin bölgenin iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ve tanıtımına sağladığı katkının artırılması hedeflenmektedir. Destek Hizmetleri Biriminde görevli personelin kurumsal iletişim ve marka yönetimi, iş hukuku ve sosyal güvenlik mevzuatı ve benzeri konularda eğitimler alması ve eğitim programlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşlardan destek alınarak uygulanması sayesinde sorumlu personelin mevcut iş ve işlemlerindeki verimliliğinin ve kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi çerçevesinde ise kurumsal risk yönetimi (KRY), toplumsal cinsiyet eşitliği, katılım, yerel ve kırsal kalkınma ile satın alma gibi konularda eğitim alınması öngörülmektedir. Öte yandan, tüm personel, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bankası ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenecek olan eğitimlere ilgi ve uzmanlık alanları çerçevesinde katılım sağlamaya devam edecektir. Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda ve diğer kalkınma ajansları ile işbirliği içerisinde 3. Kalkınma Ajansları Konferansının Adana'da düzenlenmesi öngörülmektedir.

Sonuç Odaklı Programlama Yaklaşımı Çerçevesinde İnsan Kaynakları Faaliyetleri:

Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımı çerçevesinde kurumun iş yükü hacmi ve dağılımındaki değişim ve personel yetkinlikleri göz önüne alınarak 2019 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen insan kaynakları faaliyetleri şunlardır:

- Ajans yeni personel istihdamı sürecinin yürütülmesi,
- Yeni istihdam edilen personele Ajansın SOP çerçevesindeki yapılanmasına uygun oryantasyon programının uygulanması,
- Ajans mevcut insan kaynakları verilerinin güncellenmesi, yedekleme planlarının hazırlanması,
- Ajans personelinin bilgi, beceri ve niteliklerinin bölgesel ve kurumsal öncelikler çerçevesinde geliştirilmesi.

Sonuç Odaklı Programlar Çerçevesinde Kurumsal İletişimin Sürdürülebilir Yönetimi:

Ajans faaliyetlerinin bölgede daha fazla tanınması ve Ajansın kurumsal olarak bilinir hale gelmesi, bölgede hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Ajansın başarısı, iyi uygulamaların yanısıra bölge halkının çeşitli faaliyetlere katılımları ve sahiplenmelerini gerektirmektedir. Bu nedenle iletişim faaliyetleri, gerek Ajansın etkin bir şekilde çalışabilmesi, gerekse ülkemizde henüz kurulan kalkınma ajanslarına model oluşturması bakımından büyük önem taşımaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2019 yılında gerçekleştirilecek olan iletişim ve tanıtım faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir:

- Kurumsal algı anketi çalışmasının gerçekleştirilmesi,
- Ajans kurumsal kimliğine uygun promosyon malzemelerinin yapılması,
- Ajansın bölgedeki farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik Ajans ve faaliyetlerinin farklı toplumsal kesimlere tanıtılması için organizasyonlar düzenlenmesi,
- Ajans faaliyetleri hakkında basın bülteni hazırlanarak basının bilgilendirilmesi, bültenlere kurum internet sitesinde yer verilerek kamuoyunun bilgi sahibi olmasının sağlanması,
- Medya takip hizmetinin alınması,
- Basında yer alan Ajans haberlerinin düzenli olarak izlenerek raporlanması, kurum web sitesinde yayınlanması, Ajans personelinin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulan basın panosunun sürekli güncel tutulması,
- Kurum internet sitesinin yenilenmesi, yeni sitede yer alan haberlerin ve duyuruların düzenli aralıklarla güncellenmesi.

iii. Ajans Destekleri

2019 Yılı Ajans Destekleri Yönetim Sürecindeki Giderler:

2019 Yılı Teknik Destek ve Fizibilite Desteği Programı kapsamında program çağrısı ilanı ile rehberlerin hazırlanması sürecine ilişkin giderleri ile 2019 Yılı Mali Destek Programları bağımsız değerlendirme sürecine ilişkin tüm giderler bu çerçevede yer almaktadır.

iv. Diğer Faaliyetler

İzleme ve Etki Değerlendirme Çalışmaları:

Geçmiş yıllarda başlatılmış olan mali destek programları çerçevesinde uygulama süreci devam eden projeler tamamlanacaktır. Bu çerçevede devam eden projelerin izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Ayrıca kapanan mali destek programları kapsamında bir etki değerlendirme çalışması yapılması öngörülmektedir.

Destek Hizmetleri Faaliyetleri:

Ajansın etkin biçimde çalışmasına yönelik olarak destek hizmetleri kapsamında aşağıda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Ajans faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan tüketim malzemesi, ofis ekipmanı ve demirbaş malzeme alımı yapılması,
- Ajans hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ek araçların kiralama yoluyla temin edilmesi,
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesi çerçevesinde mali istatistiklerin toplanması, bütçe ve muhasebe işlemleri için Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)'nin kullanılması, Ajansın muhasebe defterlerinin tutulması ve diğer mali konuların takibi için gerekli görüldüğü hallerde mali müşavirlik hizmetlerinin satın alınması,
- Menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderlerinin takibi,
- Ajansın sabit ve mobil telefon, faks, klima, jenarator bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Hizmet binalarının temizlik, güvenlik, bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Maaş, sosyal güvenlik primi, vergi ve diğer ödemelerin gerçekleştirilmesi,
- İhtiyaç duyulan yayınların temin edilmesi,
- Ajansın posta ve kargo hizmetlerine ilişkin hizmet alımı sözleşmelerinin yenilenmesi,
- Bilgi-işlem ve web hizmetleriyle ilgili olarak sözleşmeye bağlı hizmet alınması,
- Temsil ve ağırlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Ajans promosyon materyallerinin temin edilmesi,

- Gayri maddi hak alımlarının takibi,
- Yönetim Kurulu faaliyetlerine ilişkin destek hizmetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Diğer idari hizmetlerin gerçekleştirilmesi.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri:

Mevcut kurumsal bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması,
- Ajansın web sitelerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi,
- Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülerek, gerektiğinde hizmet alımlarının yapılması.

Denetim Faaliyetleri:

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 25. Maddesi gereğince ajanslarda iç ve dış denetim yapılması öngörülmektedir. Ayrıca, 3 Ağustos 2009 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği, iç denetim, dış denetim ve mali yönetim yeterliliği denetimi konularını düzenlemektedir. Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatına göre faaliyet gösteren yetkili bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından 2017 bütçe yılına dair 2018 yılı Mart ayında gerçekleştirilen dış denetim sonucunda; Ajans hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, mali tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetim yapılmış ve Ajansın gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

2018 bütçe yılına dair dış denetim faaliyeti ise 2019 yılı Mart ayı sonuna kadar gerçekleştirilecektir. 2019 bütçe yılına dair dış denetimi gerçekleştirmek için, SPK mevzuatına göre faaliyet gösteren yetkili bir bağımsız denetim kuruluşu ile sözleşme yıl sonuna kadar imzalanacaktır.

Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri:

Ajansımız hukuk müşavirliği faaliyetleri kapsamında 2019 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- Ajans'ın faaliyetleri kapsamında hukuki konularda görüş bildirilmesi,
- Mevzuata ilişkin çalışmalar kapsamında görüş bildirilmesi,

- Ajans faaliyetleri kapsamındaki ihale, mal ve hizmet alımı konularında sözleşmelerin ve idari şartnamelerinin hazırlanması ve/veya hazırlık çalışmalarına katkıda bulunulması,
- Taraf olunan davalarda Ajans'ın temsil edilmesi.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2019 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2019		2020		2021	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları	X	X	X	X	X	X
Ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelik ve bu kurumlarla ilişkilerin takibi	X	X	X	X	X	X
Kurumsal eğitim programlarının düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
KALK Konferansının düzenlenmesi	X	X				
MDP İzleme ve Etki Değerlendirme Çalışmaları	X					
Destek Hizmetleri Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Denetim Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

Türkiye Kalite Derneği (KALDER) ile 2017 yılında başlatılmış bulunan “Kurumsal Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları” SOP uygulama süreci boyunca devam edecektir. EFQM modeli çerçevesinde yürütülen çalışmalar ile, Ajansın iyileştirilmeye açık alanlarda gerekli çalışmaları tamamlayarak kalite sertifikası sahibi olması hedeflenmektedir.

KURUMSAL SOP çerçevesinde Program uygulama süreci boyunca gerçekleştirilecek faaliyetler arasında, kurumsal eğitim programları düzenlenmesi, geçmiş MDP izleme ve etki değerlendirme çalışmaları, destek hizmetleri, bilgi ve iletişim teknolojileri, denetim ve hukuk müşavirliği faaliyetleri sayılabilir.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Destek Hizmetleri Birimi (DHB) sorumludur. DHB, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri ile Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birim Başkanları SOP Yürütme Kurulu'nun doğal üyeleridir. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

DHB, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

KURUMSAL SOP'a ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi DHB'ye aittir.

KURUMSAL SOP kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları	Tüm Birimler	01.01.2019-31.12.2019	50.000
Kapasite Geliştirme	Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi	DHB	01.01.2019-31.12.2019	250.000
Kapasite Geliştirme	KALK Konferansının Düzenlenmesi	Tüm Birimler	01.01.2019-31.10.2019	500.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Teknik Destek ve Fizibilite Desteği Programları uygulama giderleri	PUB	01.01.2019-31.12.2019	130.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Mali Destek Programları bağımsız değerlendirme süreci giderleri	PUB	01.01.2019-31.12.2019	500.000
Diğer Faaliyetler	MDP İzleme ve Etki Değerlendirme Çalışması	İDB	01.01.2019-30.06.2019	250.000
Diğer Faaliyetler	Personel Ödemeleri	DHB	01.01.2019-31.12.2019	10.300.000
Diğer Faaliyetler	Destek Hizmetleri Faaliyetleri	DHB	01.01.2019-31.12.2019	4.785.000
Diğer Faaliyetler	Denetim Faaliyetleri	DHB	01.01.2019-31.12.2019	25.000
Diğer Faaliyetler	Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri	Hukuk Müşaviri	01.01.2019-31.12.2019	20.000
Diğer Faaliyetler	Yedek Ödenek	DHB	01.01.2019-31.12.2019	2.000.000
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	DHB	01.01.2019-31.12.2019	-
Toplam				18.810.000

5. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

a. Amaç

Yerel Kalkınma Fırsatları ile amaçlanan, diğer sonuç odaklı programlara girmeyen alt program, proje ve faaliyetlerin bölgenin kalkınma öncelikleri çerçevesinde bütüncül şekilde değerlendirilmesidir. Bu çerçevede, konu ve içerik bakımından Ajansımız tarafından oluşturulmuş bulunan dört sonuç odaklı program çerçevesinde değerlendirilmesi mümkün olmayan ve/veya yıl içerisinde üzerinde çalışılması gereği ortaya çıkan bir konu ile ilgili alt program ve faaliyetler bu kapsamda ele alınmıştır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yerel kalkınma fırsatları temelde iki grup altında değerlendirilmiştir. İlk grupta Ajans tarafından yürütülmekte olan faaliyetler kapsamında sonuç odaklı programlarla doğrudan ilişkili görülmediği için yerel kalkınma fırsatları altında değerlendirilen alt program ve faaliyetler yer almaktadır. Bunlar:

1. Teknik Destek Programı:

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 32/1 maddesine göre Ajans; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yönetmelikte tanımlanan kurumların yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için, mevcut imkanları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da zorunlu hallerde hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilir. 2019 yılı içinde uygulanacak olan Teknik Destek Programı kapsamında yukarıda ifade edilen Sonuç Odaklı Programlar kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayan konulara ilişkin teknik destek başvurularına da yanıt verilebilmesi için 2019 Yılı Teknik Destek Programının esnek bir biçimde tasarlanması kararlaştırılmıştır. Diğer yandan, 2018 yılından devreden teknik destek programı kapsamında devam eden projelere ilişkin ödemeler yerel kalkınma fırsatları kapsamında 2019 yılı başında tamamlanacaktır.

2. KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü Kapsamındaki Teknik Destek Faaliyetleri:

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında 15 Kasım 2010 tarihinde imzalanan "KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü"

kapsamında verilebilecek teknik destekler hususunda T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Yardım Heyeti Başkanlığı'nın yardım talebi ve davetleri üzerine Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hibe destekleri konusunda başlatılan teknik destek faaliyetleri sürdürülmektedir. Her yıl yenilenen mali destek programları kapsamında Ajans, KKTC'de bilgilendirme toplantıları düzenlemekte ve potansiyel başvuru sahipleri için proje hazırlama ve proje döngüsü yönetimi eğitimleri vermektedir. Çukurova Kalkınma Ajansı "KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü" çerçevesinde ilgili bakanlıklar tarafından yürütülen mali destek programlarının hazırlanması ve uygulanması aşamalarında teknik yardım ve gözetim görevlerini 2019 yılında da yerine getirmeye devam edecektir.

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamındaki ikinci grupta ise, Ajans tarafından Çalışma Programı hazırlık sürecinde öngörülemeyen, ancak 2019 yılı içerisinde ortaya çıkan yeni konular ile muhtemel fırsat alanlarındaki faaliyetler yer almaktadır. Bu kapsamdaki tüm faaliyet ve programların o yıla ait makro düzeydeki stratejik tercihlerle uyumu dikkate alınmaktadır. İkinci grupta iki ana faaliyet yer almaktadır:

1.Kalkınma Ajansları 2019 Yılı Mesleki ve Teknik Eğitim Teması Kapsamındaki Faaliyetler:

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca yerel ve ulusal düzeydeki paydaşlarla yapılan istişareler neticesinde 2019 yılında Kalkınma Ajanslarının "Mesleki Eğitim" teması altında faaliyetlerini önceliklendirmeleri kararlaştırılmış ve mesleki ve teknik eğitim faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar da belirlenmiştir. Kalkınma ajanslarının Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde yerel gündemler oluşturarak ulusal düzeyde farkındalık ve etki yaratmaları hedeflenmektedir. Bakanlığımızca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Ajansımız aşağıdaki faaliyetleri gerçekleştirmeyi öngörmektedir:

-Meslek okullarına karşı var olan olumsuz algının giderilmesi için bilgilendirme toplantıları, konferans ve seminerler,

-Mesleki ve teknik eğitimde rehberlik için usta-çırak buluşmaları,

-İstihdamı artırmaya yönelik sanayici-mezun buluşmaları,

-Başarılı iş insanları ile öğrencilerin bir araya getirildiği motivasyon ve algı yönetimi toplantıları ile liderlik programları,

-Meslek lisesi eşleştirme faaliyetleri,

-Fuar ve konferanslara katılım etkinliği,

-Proje hazırlama, inovasyon, girişimcilik, tasarım odaklı düşünme, yalın üretim ve etkili sunuş teknikleri eğitimleri,

- Proje pazarı faaliyetleri,
- Hami okul uygulaması,
- Mesleki eğitim merkezlerinin kurulması çalışmaları.

2.Yerleşim Merkezlerinin Kademelenmesi Çalışması:

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan “Yerleşim Merkezleri Kademelenmesi” çalışması kapsamında, il, ilçe, belde ve köylerin karşılıklı mal, hizmet ve insan akımları sonucu oluşan fonksiyonel bölgelerin tespit edilmesi amaçlanarak, kamu ve özel sektörün karar süreçlerinde yol gösterici olunması hedeflenmektedir. Çalışma kapsamında bölgemizde yapılması öngörülen ilçe ulaşım, köy ve belde anketleri için Ajansımız yerelde destek sağlayacaktır.

Bu iki ana faaliyet dışında, ikinci gruptaki muhtemel yerel kalkınma fırsatları faaliyetlerine örnek olarak yeni güdümlü proje önerilerinin geliştirilmesi ve Ajansın sonuç odaklı programları ile bütüncül biçimde değerlendirilebilecek konferans/çalıştay/tanıtım etkinlikleri verilebilir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

2019 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2019 Yılı Teknik Destek Programı ile desteklenen proje	Ajans Destekleri	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
KKTC Teknik Destek Faaliyetleri kapsamında destek verilen program	Diğer Proje ve Faaliyetleri	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Geçmiş Dönem Teknik Destek Uygulamaları kapsamında sonlandırılan program	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında muhtemel faaliyet ve projeler	Diğer Proje ve Faaliyetler	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Teknik destek programları, bölgedeki beşeri sermayenin ve ilişkili olarak da bölgenin proje yazma ve yürütme kapasitesinin geliştirilmesi yanında kurumsallaşmanın sağlanması için faydalı görünmektedir. Teknik destek programı, yerel kalkınma fırsatı olarak değerlendirilebilecek tüm başvurulara yanıt

verilebilmesi için esnek biçimde tasarlanırsa da, program kapsamında desteklenen projelerin Ajansın stratejik öncelikleri ve sonuç odaklı programların genel hedefleriyle uyumlu olmasına da özen gösterilecektir.

Gerek KKTC’de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü kapsamındaki teknik destek faaliyetleri, gerekse Ajansın geçmiş dönemlere ilişkin mali ve teknik destek uygulamaları ise halihazırda Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birimleri sorumluluğunda yürütülmektedir. İlgili bu birimler proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun biçimde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için çalışmalarını sürdürecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Teknik Destek Programı kapsamında verilecek eğitimlerin ve gerçekleştirilecek faaliyetlerin izleme ve değerlendirme işlemleri Ajans uzmanları tarafından yapılacak olup, eğitimlerin verimliliği, eğiticilerin yeterliliği gibi konulara ilişkin projeler kapsamında notlar alınmakta, gerektiğinde raporlar hazırlanmaktadır.

Ajansın geçmiş dönemlere ilişkin mali ve teknik destek uygulamaları kapsamında yürütmekte olduğu proje izleme faaliyetleri ile KKTC’de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü kapsamındaki izleme faaliyetleri belirli bir rutin içerisinde sürdürülmektedir.

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	2019 Yılı Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	250.000
Ajans Destekleri	2018 Yılı Teknik Destek Programı ödemeleri	PUB, İDB	01.01.2019-30.04.2019	250.000
Ajans Destekleri	2019 Yılı Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.07.2019-31.12.2019	500.000
Ajans Destekleri	2018 Yılı Fizibilite Desteği Devam Eden Proje ödemeleri	PUB, İDB	01.01.2019-31.08.2019	1.000.000
Diğer Proje ve Faaliyetler	Kalkınma Ajansları 2019 Yılı Mesleki ve Teknik Eğitim Teması Kapsamındaki Faaliyetler	PPB, AYDO, MYDO, Genel Sekreterlik	01.06.2019-31.12.2019	900.000

Diğer Proje ve Faaliyetler	Yerleşim Merkezlerinin Kademelenmesi Çalışması	PPB, MYDO, Genel Sekreterlik	01.06.2019-31.12.2019	100.000
Diğer Proje ve Faaliyetleri	KKTC Teknik Destek Faaliyetleri kapsamındaki teknik destek	PUB, İDB	01.01.2019-31.12.2019	50.000
Diğer Proje ve Faaliyetler	Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında muhtemel faaliyet ve projeler	Tüm Birimler	01.01.2019-31.12.2019	2.500.000
Toplam				5.550.000

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Orta ve uzun vadeli sonuç odaklı programa yaklaşımı ile kurumsal dönüşüm sürecini başlatmış olan kalkınma ajansları için 2019 yılı, sonuç odaklı düşünme, önceliklendirme, stratejik hareket etme, performansı ölçme ve değerlendirme gibi kavramların öne çıkışıyla bir geçiş dönemi olma niteliğindedir. Bu yaklaşımın 2020 yılından itibaren başarıyla uygulanabilmesi için bu geçiş döneminde elde edilen tecrübe ve çıkarılan derslerin önemli bir payı olacaktır.

Ajans bu yaklaşımı hem kendi kurumsal yapısında, hem de bölgesinde doğru biçimde anlatabilmek ve uygulamaya koyabilmek için bazı çalışmaları başlatmış bulunmaktadır. İlk olarak Ajans üç yıllık programlama süreciyle ilgili olarak stratejik tercihlerini yapmıştır. Bu tercihleri yaparken bölgesel ve ulusal strateji dokümanları ile Ajansın bugüne kadar yaptığı tüm çalışmalar dikkate alınmıştır. Daha sonra, bu stratejik tercihleri hayata geçirebilmek adına sonuç odaklı programlar oluşturulmuştur. Bu programlar kurgulanırken Bölge Planı, Ajansın devam eden faaliyetleri, tematik ve sektörel odaklanmalar dikkate alınmıştır. Ajansın son iki yıldır yenilikçilik ve rekabet, girişimcilik, sosyal uyum, turizm gibi belli tematik alanlara odaklanan çalışma biçiminin sonuç odaklı programlama yaklaşımına geçişte önemli bir avantaj sağladığı düşünülmektedir.

Öte yandan, yerel paydaşların bu yeni yaklaşıma dahil edilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede Ajans, 2019 yılını bu yeni yaklaşımın yerelde iyi biçimde anlatılması ve sahiplenmenin sağlanması adına önemli bir yıl olarak değerlendirmektedir. 11 yılı aşkın bir süredir gerek verdiği mali ve teknik destekler, gerekse yaptığı analiz ve araştırma çalışmaları ve verdiği danışmanlık hizmetleri ile

Bölge’de planlı ve projeli iş yapma kültürünün yerleşmesinde önemli bir rol oynayan Çukurova Kalkınma Ajansı, bu dönüşüm sürecini de yerel paydaşların da desteği ve katılımı ile başarılı bir şekilde geçirecek kapasiteye sahiptir.

Ajans, yeni dönemde bir yandan iş yapma kültürü açısından kendini yenileyerek kurumsal kapasitesini artıracak, diğer yandan TR62 Bölgesinde oluşan kapasiteyi etkin bir işbirliği ve koordinasyon ile daha doğru alanlara yönlendirecektir. Ayrıca, sonuç odaklı programların hedeflenen sonuç ve çıktılara ulaşabilmesi için gerekli önlemleri alacak, yerel kalkınma fırsatlarını da en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle Çukurova Bölgesinin sürdürülebilir kalkınmasına artan bir ivmeyle katkı sağlayacaktır.

7. EKLER

Ek-1a: 2019 Yılı Performans Tablosu (Çıktı Göstergeleri)

SOP/Yerel Kalkınma Fırsatları	Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
REKABET SOP	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planı Tanıtım Toplantısı	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları kapsamında bölgesel düzeyde düzenlenen toplantılar	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	10	Katılım Listeleri, Toplantı Tutanakları
REKABET SOP	Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında Düzenlenen İşbirliği ve Koordinasyon toplantıları	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	5	Toplantı Tutanakları
REKABET SOP	Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Kapasite Geliştirme	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Kapasite Geliştirme	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi kapsamında potansiyel yatırım alanlarına yönelik ön fizibilite, fizibilite ve araştırma çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

REKABET SOP	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlara iştirak eden firmalar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	60	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, ticari işbirliği programı	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	2019 Yılı Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tamamlanan GÜDÜMLÜ Projeler	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tamamlanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tamamlanan CMDP Projesi	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
REKABET SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor
SOSYAL SOP	Güney Adana Kalkınma Stratejisi'nin uygulanması ve Eylem Planı'nın izlenmesi	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Resmi Yazışmaları, Adana Valiliği toplantı tutanakları
SOSYAL SOP	Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı'nın izlenmesi	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Resmi Yazışmaları
SOSYAL SOP	Bölgesel İşgücü Analizi ve İstihdamın Artırılması Odaklı Araştırma ve Analiz Çalışmaları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	Sosyal Girişimcilik ve Sosyal İnovasyon Etkinlikleri Kavramsal Farkındalık Yaratma Çalışmaları ve Fikir Atölyeleri kapsamında düzenlenen toplantı ve etkinlikler	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
SOSYAL SOP	Tamamlanan GÜDÜMLÜ Proje	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	Tamamlanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	Tamamlanan CMDP Projesi	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları

SOSYAL SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor
TURİZM SOP	Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarları	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarlarına iştirak eden firma/sektör temsilcisi	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, sektörel işbirliği toplantısı	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında düzenlenen organizasyonlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tamamlanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tamamlanan CMDP Projesi	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
TURİZM SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor
KURUMSAL SOP	Personel başına alınan eğitim miktarı	Kapasite Geliştirme	Adam/Gün	10	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	MDP İzleme Değerlendirme Çalışmaları kapsamındaki etki analizi	Diğer Faaliyetler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

Ek-1b: 2019 Yılı Performans Tablosu (Sonuç Göstergeleri)

SOP/Yerel Kalkınma Fırsatları	Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
REKABET SOP	2	Hedef Ülkelere İhracat Miktarındaki Artış Oranı	%	20	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
REKABET SOP	2	Hedef Ülkelere İlk Kez İhracat Yapan Firmalar	Adet	10	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
REKABET SOP	1	Hedef Sektörlerde Ürün İnovasyonuna Yönelik Proje	Adet	5	Mali Destek Programları Değerlendirme Raporu

		Sunan ve Uygulayan İşletmeler			
REKABET SOP	1	Hedef Sektörlerde Kümelenme Girişimi/Küme Sayısı	Adet	2	Oda Kayıtları
SOSYAL SOP	2,3	TR62 Bölgesi göreceli yoksulluk oranı	Sıralama	Bölgeselde beş sıra iyileşme	TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
SOSYAL SOP	1	Sınav başarı istatistiklerinde iyileşme	Sıralama	Beş sıra iyileşme	İl Millî Eğitim Md. Verileri
SOSYAL SOP	1,2	Ortalama eğitim süresinde yükselme	yıl	0,5	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
SOSYAL SOP	1,2,3	Hizmete erişimde vatandaş memnuniyet oranındaki artış	%	30	Dönem Başı ve Sonu Anket Sonuçları
TURİZM SOP	1,2,3	Hedef ülkeden gelen turist geceleme sayısındaki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
TURİZM SOP	1,2,3	Hedef ülkeden sağlanan turizm gelirlerindeki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
TURİZM SOP	2	Ajans destek programları ile kalite standardını yükselten turizm işletmesi	Adet	5	İl Kültür Turizm Md. Verileri, Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	1	Yeni oluşturulan turizm rotası/destinasyonu	Adet	3	İl Kültür Turizm Md. Verileri
TURİZM SOP	3	Tanıtım sitesi/portalları erişim/kullanımındaki artış oranı	%	50	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	2,3	Çalışan memnuniyetindeki artış	%	30	Çalışan Memnuniyet Anketi
KURUMSAL SOP	2,3	Dış paydaş memnuniyetindeki artış	%	30	Dış Paydaş Memnuniyet Anketi
KURUMSAL SOP	3	Sosyal medya hesapları takip sayısındaki artış	%	40	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	2	Kurumsal kalite standardı belgesinin alınması	E/H	-	Ajans Faaliyet Raporu